

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

INHOUD: Mr. W. Sonneveld †. — Het Onderwijs in de Koloniale Aardrijkskunde. — Studie-Commissie der Vereeniging „Oost en West”. Verslag over het jaar 1925. — De Toekomst der jongeren, door F. H. A. v. d. Brugh. — Gezondheidsleer voor Nederl.-Indië. — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Indische Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Ind. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Ingezonden. — Berichten der Afdelingen: I. Amersfoort, II. Apeldoorn, III. Amsterdam, IV. 's-Gravenhage. — Mededeelingen: I. Van het Dag. Bestuur, II. Van de Redactie, III. Van het Inform.-Bureau. — Mutatiestaat van 17 tot 24 Maart.

Mr. W. Sonneveld.

Tot onze groote ontsteltenis vernemen wij dat heden, den 24en Maart, onze algemeen bekende Voorzitter, Mr. W. Sonneveld, in de ziekenafdeling „Het Roode Kruis” te 's-Gravenhage, is overleden.

Aangezien de gelegenheid ontbreekt om nog in dit Nr. van het Kol. Weekblad het volle licht te doen schijnen op de vele en groote verdiensten van den overledene ten opzichte der Vereeniging „Oost en West”, welke belangen Mr. Sonneveld gedurende ruim vijf jaren met volle toewijding heeft behartigd, volstaan we thans — met diep leedwezen — van zijn verscheiden aan de leden kennis te geven.

Het Onderwijs in de Koloniale Aardrijkskunde.

Voorstel van de Afdeling Nijmegen van de Vereeniging „Oost en West”, voor de Algem. Vergadering te Utrecht.

De afd. Nijmegen geeft de Alg. Verg. en het Hoofdbestuur der Vereen. „Oost en West” in overleg, of het niet gewenscht zou zijn in studie te nemen het vraagstuk van de huidige regeling van Koloniaal Onderwijs op de scholen voor M. O. V. H. O. en wel op grond van de volgende feiten: De uitgetrokken lesuren op de H. B. S. (zooals afd. A als B) is te gering om met eenigzins het toekomstig geslacht van een koloniale kennis en dus belangstelling, bij te brengen op economisch en volkenkundig gebied (5e klas der H. B. S. 20 lesuren voor Indië economisch; d.w.z. voor in het laatste halfjaar, naast 2 of meerdere lesuren voor teekenen en gymnastiek elk).

De oude bevoegdheden der doctoren en docenten in de Ned. letteren zoodanig te beperken, — indien zij in een vol schooljaar geen les hebben gegeven in het vak Aardrijkskunde, — als bevoegdheid in den vervolg voor Geografe verloren is. Vooral in verband met de zwaardere eischen der H. B. S., die Economie van Nederland en Koloniën vragen, lijkt 't ons wenschelijk, dat een dergelijke niet verworven, doch toegeworpen bevoegdheid, na een jaar van „er-uit” zijn, gerust kan komen te vervallen).

Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West” heeft het voorstel der afd. Nijmegen doen

HAAGSCHE ASSURANTIE COMP.
VOOR BRAND ENZ. VAN 1805
HOOFDKANTOOR:
BEZUIDENHOUT 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIJF ■ INBRAAK

Instituut R. KUYPER

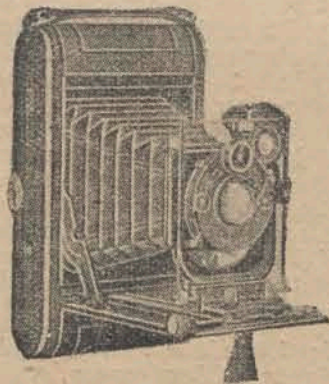
Amsterdam R. Vinkeleskade 61
Gecomb. mondel. en schriftelijke opleiding, met club- en privaattlessen in alle hoofdplaatsen.

M.O. Staatsinrichting

M.O. Staath.h.kunde, alle acten Boekhouden (ook Staatspraktijkdiploma) Gemeenteadministratie. Ook studiegelegenheid voor hen die geen examen wenschen te doen. Prospectus met examenresultaten, aanbevelingen en opgave van hoofdleiders en leeraren voor ieder vak, alsmede proefjes op aanvraag, kosteloos.

R. A. LAPPÖHN

Photographie- Artikelen

's-GRAVENHAGE

Heerengracht 3b

Telefoon 10639

Passage 43

Telefoon 16462

SCHEVENINGEN

Palacestraat 8

toekomen aan het Comité voor Indische Lezingen en Leergangen met verzoek om advies. Het Comité heeft, *blijkens het onderstaande*, welwillend aan dat verzoek voldaan, met bijvoeging van een ex. van het rapport der Commissie van welke in dat advies sprake is. De overname van dat rapport, hetwelk bij het Secretariaat van O. en W., Heulstraat 17, Den Haag, verkrijgbaar is, kan hier gevoegelijk achterwege blijven, vermits de kern ervan in het advies van genoemd Comité is weergegeven en de plaatsruimte in ons Orgaan de opname ook niet gedooft. Belanghebbenden worden voorts met betrekking tot deze materie verwezen naar het adres van 20 Oct. 1925 door het Bestuur van het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap aangeboden aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen (opgenomen in de Januari-afl. van het tijdschrift van dat Genootschap, bl. 110).

Advies van het Comité voor Indische Lezingen en Leergangen.

Aan het Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West” te 's-Gravenhage.

In het bezit van Uw schrijven, met bijlage, hebben wij de eer U het volgende mede te deelen. Door het Comité voor Indische Lezingen en Leergangen is in 1918 eene bijzondere Commissie ingesteld, welke in 1919 een Rapport heeft uitgebracht inzake het onderwijs in de kennis van de Nederlandsche Koloniën op Gymnasia, Middelbare Scholen en inrichtingen tot opleiding van Onderwijzers hier te lande.

GEVESTIGD

FOTOGRAFISCH ATELIER H. THEOBALD

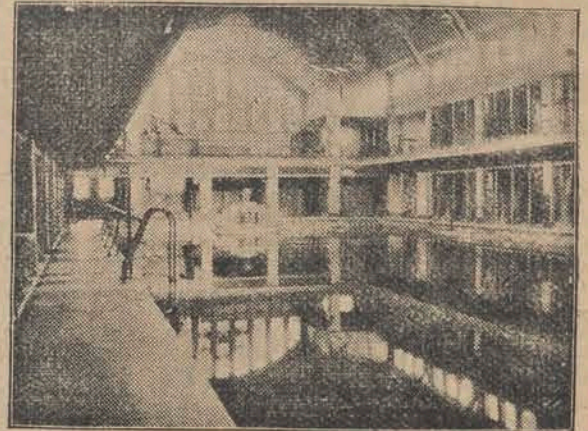
voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.
BATAVIA-SOERABAJA.
LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.
TELEPHOON 33770.

'S-GRAVENHAGE.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”

Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.

In de onmiddellijke nabijheid van de Electriche tramlijnen 3, 5 en 12.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Accountantskantoor VAN LINGE

Wilhelminastraat 80 - DEN HAAG - Tel. 70922

Vertegenwoordiging in Ned.-Indië:
ADMINISTRATIEKANTOOR „UNIE”,
WINCKEL, DE LANGE & CO., Malang (Java)

BELASTINGZAKEN, ACCOUNTANCY en Administratiën in Nederland en Ned.-Indië

E. D. VAN LINGE Rzn., Accountant, Den Haag
E. W. A. SNOEK, Oud-Insp. der Dir. Bel., „ ”
J. O. KOLKMEIJER,
Oud-Insp. van Financiën in Ned.-Indië.
W. J. L. DE LANGE, Accountant, Malang (Java)

VAN GULIK's Wijnhandel
 2e Loutse de Colignystraat 75 Telefoon 72523
 's-Gravenhage
 Uitsluitend prima Wijnen, Whisky, Cognac
 enz., van eerste klasse huizen 5118

M. STEINS - DEN HAAG
 Korte Houtstraat 14a
 VERTROUWD ADRES VOOR VAKKUNDIGE
 SCHOEN-REPARATIËN 5115
 In uitsluitend betere afwerking, zoowel genaaid als gepend
Eerste klasse Maatwerk.

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ
BRANDSTOFFENHANDEL
 DENNEWEG 67a TELEFOON 14427
 DEN HAAG 5217

 Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op **14427.**

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER
 ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
 WITTE DE WITHSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325 5280
 INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
 REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
 RECHERCHEZAKEN - ECHETSCHIEDINGEN
 VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN
 Behandelg van alle RECHTZAKEN door geheel Nederland
 ... door geheel Europa en Ned. Indië
 Onze Bureaux tellen onder hare cliënten de grootste zaken van Den Haag
 ADVIES f 1.- Contrôle toegestaan ADVIES f 1.-

A. SCHRÖDER & CO.
 GROENMARKT 25, 26, 28
 'S-GRAVENHAGE
 Telefoon 12773.
BEDDENMAGAZIJN
 Grote keuze:
GEGARNEERDE WIEGEN
 (van eenvoudige tot fijnste uitvoering)
BABY-WEEGSCHALEN
 en **AANKLEED-COMMODES**
KINDER- WASCHTAFELS
 LEDIKANTEN
 LOOPHEKKEN
 STOELN
 BADEN, enz.
 Wasschen, Stoomen en Opmaken van alle Beddegoederen 5176

Het goede publiek
 (zoowel junioren als volwassenen) kan thans in een passend milieu
Steno - Typen - Talen - Boekhouden
 leeren aan het bekende Instituut
SCHOEVEERS Stadhoudersplein 3, DEN HAAG
 Nic. Witsenstraat 3, AMSTERDAM 1093

Deze Commissie heeft o.m. nauwgezet beraadslaagd over de punten, waarop het Voorstel der Afd. Nijmegen Uwer Vereeniging de aandacht vestigt.

Zij was van oordeel, dat, wat het onderwijs op de H. B. S. met 5-jarigen cursus betreft, eenige uitbreiding van het aantal lessen per week zeer zeker gewenscht is, maar zij vreesde, dat dit wellicht in strijd zal blijken met de beginselen, welke aan eene eventuele reorganisatie van de H. B. S. ten grondslag zou liggen. Zij meende daarom verbetering te moeten zoeken in de richting van het inruimen van eene grootere plaats aan de kennis van de Overzeesche deelen van het Rijk bij het onderwijs in de aardrijkskunde en niet het minst in de voorbereiding van de leeraren voor hun taak.

De bevoegdheid van doctoren en doctorandi (lees: candidaten) in de Nederlandsche letteren — een noodmaatregel, die nog altijd niet is opgeheven — geldt niet slechts voor de kennis van Indië, maar voor de aardrijkskunde in haar geheel. De bezwaren daartegen klemmen te meer door het feit, dat aan twee van de vier hoogeschoolen, waar het examen in de letteren kan worden afgelegd, geen onderwijs in de aardrijkskunde wordt gegeven.

De kwestie der bevoegdheden in het algemeen is een vraagstuk van ruimer strekking, dat aanhangig zou moeten worden gemaakt door een college of vereeniging op onderwijsgebied. Immers hierbij treedt ook als factor op de vraag, of het niet wenschelijk is, het aantal leerkrachten, althans in de lagere klassen, te beperken, door het opdragen van lessen in verschillende vakken aan éénzelfden, daarvoor bevoegden leeraar.

Tot verbetering zou leiden het scheppen van ruime gelegenheid aan de Universiteiten voor studie van de aardrijkskunde, en in het bijzonder die van Overzeesch Nederland, zoodat aan niemand het recht behoefde te worden toegekend tot het geven van onderwijs betreffende de koloniën, wanneer niet de waarborgen aanwezig waren, dat hij zich voor deze taak voldoende heeft voorbereid.

Dit maakt overbodig het verjaren van de bevoegdheid tot les geven in de aardrijkskunde, welke beperking onbillijk zou zijn tegenover hen, die zich door zelfstudie degelijk in de leerstof hebben ingewerkt en niet toepasbaar zou zijn op den niet of onvoldoend onderlegde, die een onafgebroken reeks van jaren het onderwijs geeft.

Het is overigens moeilijk denkbaar, dat een voorstel betreffende verlies van bevoegdheid door verjaring ooit de Staatscourant zou bereiken.

Aangezien het bedoelde Rapport, waarvan wij U hierbij nogmaals een exemplaar aanbieden, o.i. geenszins als verouderd beschouwd moet worden, achten wij het alsnog niet noodig, opnieuw dit vraagstuk in studie te nemen.

Namens de Commissie voor Indische Lezingen en Leergangen,
 TH. DELPRAT, Voorzitter.
 H. H. ZEIJLSTRA Fzn., Secretaris.

Studie-Commissie der Vereeniging „Oost en West“.

JAARVERSLAG OVER 1925.

De samenstelling dezer Commissie was aan het einde van het jaar als volgt:
 De Heeren: G. J. Oudemans, Voorzitter; Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje, Onder-Voorzitter; F. H. A. van der Brugh, Secretaris; Mevrouw E. van Deventer—Maas, en verder de Heeren: Ir. J. André de la Porte, H. D. J. Apituley, Dr. C. W. Th. Baron van Boetzelaer van Dubbeldam, Prof. J. C. van Eerde, Ir. J. Th. Gerlings, Prof. Ir. J. Haringhuizen, Prof. Dr. G. A. J. Hazeu, W. C. Ketelaar, Dr. H. D. Tjeenk Willink en Dr. C. Vinkesteyn.

De H.H. Gerlings, Ketelaar en Joekes, vertegenwoordigers in het Centraal Comité voor de Opding van Indische jongelieden in Nederland, ontscheidenlijk van de Tjandi-Stichting, de Nederlandsch-Indische Onderwijs- en Studiekas en Max Havelaarfonds, zijn als zoodanig lid der Commissie. Gedelegeerde der Studie-Commissie is Heer J. C. Hietink, die in zijne werkzaamheden zijde wordt gestaan door den Heer W. Meijer, Inspecteur van het Inlandsch Onderwijs.

Vergaderingen hadden plaats op 7 Febr., 25 Sept. en 7 Nov.

Omtrent hetgeen in het afgelopen jaar door de Commissie werd verricht zij medegedeeld dat thans weer belangrijke onderwerpen, verband houdende met de opvoeding en het onderwijs Indische jongelieden in behandeling werden genomen. Met name had in de eerste vergadering dit jaar, die van 7 Februari 1925, een uitvoerige spreking plaats met betrekking tot de mentaliteit der studeerende Indonesiërs.

Voorts vestigde de Commissie de aandacht den Minister van Onderwijs op de wenschelijkheid om de leeftijdsgrens tot toelating van jongelieden op de inrichtingen van onderwijs hier te lande (uitzondering van de militaire) voor hen die Indië komen, hooger te stellen dan voor de landsche. Op dezen brief is tot heden nog geen antwoord ontvangen.

Met de relateering van deze enkele belangrijke punten moge worden volstaan, aangezien de stukken welke het arbeidsveld der Commissie strijken, hetzij in andere, speciale verslagen uiting komen dan wel, uiteraard, nog hangende en in het verslagjaar geen definitieve oplossing verkregen.

Op het gebied der Studie-Commissie ligt de voor het Tehuis voor Indische Studenten, waar een door haar benoemde Commissie van Bevelwillend de zorg op zich genomen heeft. Directeur ervan is de Heer J. C. Hietink, tevens gedelegeerde der Studie-Commissie; administrateur: Heer W. Meijer, hierboven reeds genoemd.

Over dit Tehuis wordt eveneens een afzonderlijk verslag uitgebracht; hier zij slechts vermeld de Directrice, Mevrouw J. A. M. van Overeem-Arkel, die den 5en Augustus 1924 overleed, vangen werd eerst voorloopig, daarna definitief door Mevrouw H. M. S. Keus, die voor deze bevoegdheid in alle opzichten een geschikte persoon bleek te zijn.

Door de Commissie werd eenige jaren geleden in 1922, den stoot gegeven aan de oprichting een Steunfonds voor Studeerenden uit West-Indië dat evenwel nog te weinig kapitaalkrachtig schijnt te zijn om geheel aan zijn bestemming te beantwoorden.

Ten slotte zij vermeld dat in de vergadering van 7 November 1925, de laatste in het jaar, de voorzitter, de Heer G. J. Oudemans, de mededeeling deed, dat hij, wegens het bereiken van de leeftijdsgrens, met 1 Januari 1926 zijn betrekking Raadsman voor Studeerenden aan het Departement van Koloniën zou neerleggen en in verband daarmede ook eerlang het voorzitterschap der Studie-Commissie in andere handen zou wenschen te overgaan.

Zou dit verslag in grove omtrekken, hiertoe beëindigd kunnen worden, het ware niettemin volledig, zoo ook niet ditmaal als gebruikelijk woord van waardeering werd geuit over de waardering van de Heer Hietink, Gedelegeerde der Commissie, daarin bijgestaan door den Heer Meijer in het afgelopen jaar zijn moeilijke taak met veel toewijding heeft verricht.

De Voorzitter,
 G. J. OUDEMANS.

De Secretaris,
 F. H. A. VAN DER BRUGH.

J. J. HOLTZAPFEL - Juwelier
 Thomsonlaan 112 - DEN HAAG - Tel. 5111
 TAFELGEREI IN GERROWÉ ALPACCA
 ... en GERROWÉ SILVER-PLATE ...
 Speciaal geschikt voor Indië
 Bezoekt zonder eenige verplichting ons Maat

F. BAGGERMAN Jr.
Schoorsteenvegerij „Duinoora”
Metselaar en Looagieter

Morsestraat 6 DEN HAAG Telef. 30503

De toekomst der Jongeren.

II.

In het K. W. No. 2 van 14 Januari l.l. werden enige regelen gewijd aan bovenvermeld onderwerp, waaraan thans, om de belangrijkheid, een appendix wordt toegevoegd. De bespreking hield verband met het bevolkingsvraagstuk dat in steeds brederden kring de aandacht tot zich trekt. Zoo gaven onlangs de Haagsche bladen verslagen van wat dienaangaande in de jongste bijeenkomsten van het hier ter stede gevestigde departement der Ned. Maatschappij v. Nijverh. en Handel in 't midden gebracht werd door drie deskundigen, die, ieder op hunne wijze, het vraagstuk belichtten. De H.H. Mr. J. Bierens de Haan over de bevolkingsvermeerdering, Ir. S. van Hoogstraten over den stedenbouw en Ir. J. P. v. Lonkhuyzen over de landontginning. Hierover was men het algemeen eens, dat het toenemen van het bevolkingscijfer in Nederland onrustbarend is en vanzelf werden zoo van de zijde der inleiders als door de hoorders naar middelen gezocht en ook wel aangegeven om de dreigende toekomst voor de bevolking zooveel doenlijk het hoofd te bieden. Middelen ter voorziening in voedsel en grondstoffen, emigratie naar het buitenland, de Indiën, werden o.m. in beraad genomen. Het wil ons nu voorkomen dat de blik vooral gevestigd moet blijven op onze Overzeesche gewesten, waar immers voor den jeugdigen Nederlander nog altijd een loonenden levensarbeid voorhanden is. Waar deskundigen den toestand onomwonden onrustbarend noemen, zal men het verklaarbaar vinden dat een blad als dit, orgaan eener vereeniging welke de gemeenschappelijke belangen van Nederland en zijn Overzeesche gewesten te bevorderen tracht, ten opzichte van het zeer concrete onderwerp, de Indiën naar voren brengt. Oost-Indië, maar ook de West, het land dat lijdt aan een chronisch gebrek aan werkkrachten, zij het allereerst voor handarbeid.

Om intensief mede te kunnen werken aan het peil waarop Oost-Indië moet gebracht worden, is meer noodig dan een „handjevol” duizenden te midden van een bevolking van 50 miljoen. Laat daarom jong Nederland zijn levensbestek afzetten op Indië, waar de krachten noodig zijn die hier gemist kunnen worden. Deze, aangewend om zelven zich een behoorlijk bestaan te verwerven, waartoe daar zoo ruimschoots de gelegenheid openstaat, op de Buitengewesten bovenal, komen dan tevens ten goede aan het land hunner vestiging, welks bevolking aanspraak heeft op onze hulp, zoolang ze die niet kan ontberen.

v. d. B.

1) Canada wordt in dit verband veel genoemd.

Gezondheidsleer voor Nederl.-Indië.

E. H. Hermans, arts. *Gezondheidsleer voor Nederlandsch-Indië. Een boek voor ieder die naar Indië gaat, of daar woont.* (Amst., Meulenhoff).

De schrijver, die medisch medewerker is aan het Soerabajaasch Handelsblad, De Indische Post, het Nieuws van den Dag en De Javabode, beweert — en die is dat niet volkomen met hem eens — in zijn voorrede, dat het leven van den Europeaan in Indië een waarde heeft indien hij volkomen gezond is. Tot bestendiging van dien toestand valt er veel te doen, meer nog te laten; de mensch is nu eenmaal geneigd fouten te begaan en daartegen waarschuwt hij den Indischen mensch. De oudjes onder ons herinneren zich de advertenties met de afbeelding van een driemaster die weldra naar de Oost ging vertrekken, op welk schip „een dokter en een melkgevende koe” aanwezig waren. De tijd was toen voorbij, dat de uitdrukking „God zegen” de greep

in de medicijnkast” ontstond, de lapdoos die toch op geen enkel schip ontbrak. Vele emigranten zagen dan ook nooit de palmen, en nogmaals velen zagen hun vaderland nooit terug, ook al kwamen ze heelhuids in Indië.

Dat is oude geschiedenis en het is nu heel anders. Maar toch, zegt de schrijver, moet men in een tropisch klimaat voortdurend op zijn hoede zijn, al is de kennis omtrent exotische ziekten met groote schreden vooruitgegaan; vooral daar dient men op te letten, waar medische hulp niet in de buurt is. Een receptenboek — neen, dat is dit aardige en tevens ernstige boekje geenszins. Over geneesmiddelen spreekt de schrijver eigenlijk nergens: dat laat hij aan den medicus over en zelf-dokteren staat hem blijkbaar niet aan. Wie een goed denkbeeld wil krijgen van de manier waarop het omvangrijke materiaal is bewerkt, moet midden in het boek het hoofdstuk over „ons zenuwstelsel in de tropen” lezen. Dat is kostelijk. „In Indië is elke Europeaan van beduidend grootere waarde dan in Europa en indien hij dat niet mocht zijn, dan verbeeldt hij het zich ten minste”. Ziedaar een menschenkenner! „De Europeesche kolonist is vooral in de kleinere plaatsen nog iets zeer bijzonders en gewichtigs. Hij heeft er heel wat te zeggen en te bevelen; alles wat hij decreeteert gebeurt en zij zijn deskundigen en specialisten op velerlei terreinen op welke men in Europa niet eraan zou hebben gedacht hun advies in te winnen.”

Tropenkoller, tropical fury, coloniste... vooral op afgelegen plaatsen kan het gebeuren, dat bij van huis-uit zwakke of onevenwichtige karakters alle besef van moreel en het inzicht van goed en kwaad verloren gaat en zij komen dan tot daden die beter ongedaan waren gebleven. In het groot en in het klein; ruzie om kippen, die zelden besef hebben waar ze mogen loopen, en gewoonlijk het erf des buurmans opzoeken. Niet op alle prikkels dadelijk reageeren. „Als ge iets tegen iemand hebt, lucht dan niet direct uw gemoed door hem een hatelijken brief te schrijven of even nijdig op te bellen en de huid vol te schelden; dat zijn krachttoeren, die wel even bevrediging en voldoening geven, maar niet op den duur.” We zouden heele bladzijden uit dit zenuw-hoofdstuk willen afschrijven, ook om te doen zien welk een fijn waarnemer de schrijver is, hoe goed hij zijn luidjes kent, ook dezulken die op een eenzamen post worden geplaagd door de tropische stilte en het ontbreken van gezelligheid.

Neen, zij die een bespreking van roepa roepa obat verwachten, vinden hier niets van hun gading. Als volgt is het boek verdeeld in hoofdstukken: Acclimatisatie. — Wie mag naar de koloniën gaan? — Hoe moeten wij in Indië leven? — De verzorging van ons lichaam. — De voeding in de tropen. — Drinken en dranken. — Ons huis in de tropen. — Algemeene bodem- en kampong-hygiëne. — Ons zenuwstelsel in de tropen. — De vrouw en haar kind in de tropen. — Een gevreesd drielat (typhus, cholera en dysenterie). — Ingewands-parasieten en hun bedrijf. — Malaria en gele koorts. — De zwarte dood. — De melaatschheid. — Beri-beri. — Pokken en vaccinatie. — Hondsdolheid. — Framboesia. — Indische spruw. — Geslachtsziekten en geslachte-lijke hygiëne.

Eigenlijk is er niets dat buiten deze rubrieken valt. We lezen over ambtenaren en luiersport; menschen die den zonnedag beëindigen zonder zich al te veel in te spannen; over bioscopen en schouw-bergen die pas om tien uur beginnen; slechts gedeeltelijk gekleede dames op avondpartijen; over de ondoelmatigheid van flanel als kleeding; over hydrophobia Neerlandica en badkamers, sirammen en het eigenlijke doel van de waterkuip; over het zonlicht als vijand van ziekte-kiem; Indische keukens, kakkerlakken en vliegen; blikjes en vitaminen; over het gebrek aan tijd om rustig te eten; over de noodzakelijkheid om op reis mede te nemen een fleschje met verdunde alcohol, benevens een schoon doekje om vooraf, in hotels lepels, messen, vorken, enz. te reinigen; over warme thee als beste

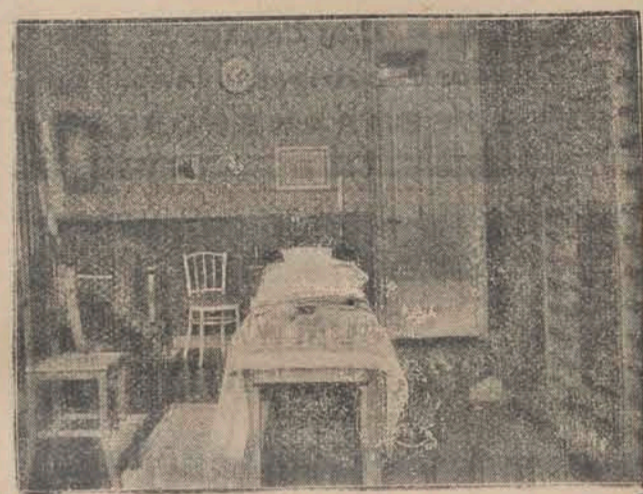
M.V.Z.
MELKINRICHTING DER VEREENIGDE
— ZUIVELBEREIDERS —

Badhuiskade 5 Scheveningen

levert U

tegen **concurrerende prijs** prima kwaliteit **Melk en Zuivelproducten**. Probeer U eens onze **Prima Roomboter**, de kwaliteit zal U bevallen!

Deze artikelen dagelijks versch aan huis bezorgd.

INRICHTING VOOR HEILGYMNASTIEK EN MASSAGE
DUNKLERSTRAAT 70 - DEN HAAG - TELEF. 32191.
 Spreekuur dagelijks 2-3 uur.
Mevr. J. H. SIKEMEIER geb. Hermine Coeland.

M. B. VAN MOORSELE
KERKPLEIN 11/12 DEN HAAG

5146

Speciaal adres voor het voordelig installeren van Woningen

Ruime keuze in:
BEDDEN-MEUBELEN
TAPIJTEN tegen uiterst billijke prijzen

GEVESTIGD SEDERT 1887

ZOOEVEN VERSCHENEN: 3225

DOOR DE LUCHT NAAR INDIË

door

A. M. J. THOMASSEN A THUËSSINK V. D. HOOP met 112 illustraties op kunstdrukpapier naar foto's, tijdens den tocht genomen en talrijke routekaartjes.

PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90

Zendt per omgaande uwe bestelling aan

N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL
VOORHEEN M. M. COUVÉE
 Laan v. Meerderv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35762

Filialen:
 Klimphof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 103a, Tel. 72444

Verlofgangers,

wanneer U zich in Den Haag en Omstreken vestigt, laat Uw wasch behandelen door de

Electrische Wasch- en Strijkinrichting
VAN KUYEREN & HORSTMAN
 WINGERDSTRAAT 45 - DEN HAAG

KONINKLIJKE MEUBELTRANSPORT-MIJ.
DE GRUIJTER & Co.
DEN HAAG
AMSTERDAM :: ARNHEM

Bergplaatsen voor Inboedels
:: Bewaring bagage ::
voor repatrieerenden
OVERZEE-TRANSPORTEN

N.V. STOOMWASCH-
EN STRIJKINRICHTING

voorheen 5155

H. A. v. STARRENBURG

OPGERICHT 1875

Fahrenheitstraat 168
TELEFOON 31791
'S-GRAVENHAGE

N.V. Brandstoffenhandel
„DE CENTRALE”
SCHEVENINGEN

Tel 51113 - Pinkstraat 27 - Tel. 51313

vert uitsluitend prima kwaliteit
Engelsche-, Belg., Duitse- en Hollandsche
Brandstoffen,
beslist steen- en gruisvrij.

Prompte bediening. Billijke prijzen.

NEEMT PROEF.

Aanbevelend, C. VERHEIJ Wzn, Directeur.

Atlantic
Le Bar le plus renommé.
Le célèbre Orchestre Pali.
Le Restaurant mondain
de La Haye
Lange Houtstraat 4

MEISJESSCHOOL voor L. O. en (M.) U. L. O. der VEREENIGING VAN SPEYKSCHOOL
Van Speykstraat 34 - 's-Gravenhage

OPLEIDING voor H. B. S., Gymnasium en Lyceum. Aansluiting bij de 3e klasse H. B. S. uit de 3e Mulo-klasse. Opleiding voor Eind-Examen Mulo A en B. Prospectus en 12de jaarverslag op aanvraag.
Spreekuren op Maandag en Vrijdag van 3-4 uur.
De Directrice G. W. RUIJNEN.

drank tegen de warmte; over nettigheid alleen in ontvangkamers; kleine en grote vasters, fans en punka's; over zoogenaamde Indische kunstvoorwerpen en een piano vol zwarte mieren. Het lijstje herinnert aan het pak van Sjaalman in den Have- laar.

Dit is niet alles tropisch, noch de kippen, noch de menschen die nijdig opbellen, maar wat schaadt het? Velen zullen ervan genieten, dezen in de centra der beschaving, zooals men 't noemt en genen op de meest veraf liggende buitenposten; al en toe zullen ze lachen, vooreerst nog niet om zichzelf, maar altijd om de anderen; zie, reeds dat is gezond. Sganarelle heeft het al gezegd: „Lorsque le médecin fait rire le malade, c'est le meilleur signe du monde”.

Deze gezondheidsleer voor Nederlandsch-Indië behoort bij een Indische uitrusting; aan boord kan men eraan beginnen, want ook gedurende den overtocht heeft men voorzorgen te nemen. Het verhaal gaat van iemand die zich niet meer durfde bewegen, nadat hij had gelezen hoe breekbaar eens menschen arm is. Zoo zouden er ook bij de pakken kunnen neerzitten, nadat zij hadden kennis gemaakt met al de hygiënische vraagstukken waaraan zij worden voorgesteld. Wel, zegt de schrijver, wees niet somber gestemd om dit alles. Ziektebeelden zijn niet langer spookgestalten; alles is nuchtere realiteit. „Alom daagt het licht der hulp-aanbrengende wetenschap”. Neemt de regels der gezondheidsleer zooveel doenlijk in acht, in uw eigen belang en dat van anderen. Stoort u niet eraan dat de kampong-hygiëne als geschreven schijnt voor tal van Hollandsche kampongs. Weet de lezer wat een septic-tank is? Hij vindt 't op bladzijde 106... men kan uren in deze Gezondheidsleer bladeren en steeds iets interessants erin aantreffen.

Van Week tot Week.

Dinsdag 16 tot Maandag 22 Maart.

Indonesische conferentie. Op Hardenbroek, nabij Driebergen, zal van Maandag 12 tot Donderdag 15 April een Indonesische Conferentie gehouden worden, waarvan het programma als volgt luidt:

Maandagavond: Mr. J. G. graaf van Limburg Stirum over het rassenvraagstuk. — Dinsdagmorgen: Prof. dr. J. C. Kielstra over de Europeesch-economische ontwikkeling als basis van een toekomstig Indonesië. — Dinsdagmiddag: J. E. Stokvis, oud-Volksraadslid, over de Inlandsche vakbeweging. — Dinsdagavond: Dr. A. A. L. Rutgers over het voedselvraagstuk. — Woensdagmiddag: Dr. W. J. Dake, over de vereenigde Indische oud-leden van de N. P. S. V. — Woensdagavond: Dr. L. Ferguson over de Inlandsche rippere jeugd en de zending.

Deelnemers kunnen zich opgeven bij W. C. Jesse, Marinekustwacht, te Leiden.

Universitaire examens. Nederlandsche Handelshoogeschool Rotterdam. Gepromoveerd tot doctor in de handelswetenschap de heer Djie Ting Ham, geb. te Kediri, op proefschrift: De Algemeene Banken in Ned.-Indië en Stellingen.

Leiden. Doctoraal examen Indisch recht Mr. H. Veldhorst. — Economisch kandidaatsexamen Indologie de heer J. Eisenberger. — Taalkundig kandidaatsexamen Indologie de heeren A. K. Pringgodigdo en A. G. Pringgodigdo (met lof). (Dit is de eerste maal dat voor dit examen de graad met lof is behaald).

5 pCt. Nederlandsch-Indische leening 1923 A. De Minister van Koloniën maakt bekend, dat op Donderdag 8 April zal plaats hebben de derde openbare uittoting voor de op 1 Juni d.a.v. aflosbaar te stellen schuldbekentnissen van de Nederlandsch-Indische Leeningwet 1923, tot een nominaal bedrag van f 1.625.000.

Wegverbetering in Atjeh. Koeta Radja, 18 Maart (Aneta). De weg langs de waterscheiding tusschen Seulimeum en Padang Tidji is voor het verkeer opengesteld, waardoor het mogelijk is den afstand Koeta Radja—Padang geheel per auto af te leggen. Het luchtvaartbedrijf. De K. L. M. vraagt vier millioen.

Teneinde de ontwikkeling van het Nederlandsche luchtvaartbedrijf mogelijk te maken en de Nederlandsche luchtvaart te handhaven tegenover de sterk gesteunde buitenlandsche luchtvaartmaatschappijen, heeft de Kon. Luchtvaart Mij. over het tijdperk 1927 t/m 1934 een Rijkssubsidie van miljoen gulden aangevraagd. Zij houdt daarbij rekening met een sterke uitbreiding van het Nederlandsche luchtnet en met name met het bouwen van een luchtweg naar Nederlandsch-Indië. *beschouwt het tot stand brengen van een luchtverbinding tusschen Europeesch en Aziatisch Nederland een van haar voornaamste taken.*

Voordracht over West-Indië. Den 16en dezer heeft Prof. Mr. J. C. Kielstra voor het Dep. Leiden van de Ned. Maatschappij voor Nijverheid en Handel een voordracht over Suriname en Curaçao. (Verg. slag in N. R. Ct. van 17 Maart, Avondbl. A).

De pest in Midden-Java. In de week van 17 tot 24 Juli zijn in totaal 311 gevallen van pest gerapporteerd waarvan in de afdeling Temanggoeng 86, Magelang 29, Jogjakarta 7, Goenoengkidoel 2, Soerakarta 11, Bojolali 1, Klanten 40, Sragen 1, Salatiga 1, Kendal 5, Pekalongan 50, Tegal 1, Poerbolonggo 1.

Hevige malaria te Pameungpeuk. Uit Garoet meldde Loc., dat in het district Pameungpeuk, aan de Zuidkust, thans een hevige malaria-epidemie heerscht. In de desa's Bangbajang, Paas en Pameungpeuk kwamen 60 dooden in één week voor, terwijl in desa Mantjagabar de laatste maand niet minder dan 130 personen aan malaria stierven.

Emigratie van Javanen. In de maand Januari vertrokken uit Java 4184 contractanten naar de buitengewesten. Dit is — zegt de Loc. — sedert het uitbreken van den wereldoorlog in 1914, het grootste aantal emigranten gedurende één maand; hooge cijfer moet worden toegeschreven aan opleving van de cultures (speciaal rubber) in buitengewesten.

Mr. le Rutte †. Te Hilversum is overleden de heer M. J. M. Ch. E. le Rutte, oud rechterlijk ambtenaar in Ned.-Indië.

Dr. van der Schroeff †. Overleden is Dr. H. J. van der Schroeff, hoofd van den burgerl. veeartsdienst in Ned.-Indië.

De overvallen op Atjeh. Bandoeng, 22 Maart. (Aneta). Het legerbestuur heeft het volgende telegram van kapitein van Eek dd. 20 dezer ontvangen:

Bij een gezamenlijke actie van alle troepen onder leiding van kapitein Snell zijn te Kroëng Bala dertien kwaadwilligen gesneuveld, waaronder Teungkoë Mauloed, de hoofdaanlegger van de jongsten overval. Negen karabijnen zijn teruggevonden. Onzerzijds is gesneuveld de Europeesche sergeant Sleuwaegen, zwaar gewond zijn twee marechaussees, licht gewond werd de Europeesche sergeant Marx.

Prof. G. Gonggrijp. De heer G. Gonggrijp te 's-Gravenhage, oud-Ind. bestuursambtenaar, thans leraar aan de Ned. Handels Hoogeschool te Rotterdam, benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de koloniale economie aan genoemde Hoogeschool.

Opheffing van Weeskamers. Met ingang van 1 April worden de Weeskamers te Bandoeng, Djokja en Malang opgeheven. Weeskamers zullen dan zijn gevestigd te Batavia, Soerabaja, Semarang, Padang, Makasser en Medan.

Wederom een gift van het Smeroefonds. Aan het bestuur van den Kon. Nat. Bond voor reddingswezen en eerste hulp bij ongelukken het Oranjekruis heeft het Smeroefonds te Batavia een zesde gift van f 35.000, overgemaakt ten behoeve van de slachtoffers van den watersnood.

S. Coolsma †. Te Apeldoorn is op 86-jarigen leeftijd overleden de heer S. Coolsma, oud-zending en oud-director der Ned. Zendingen-Vereeniging. Hij alleen trad de overledene op den voorgrond van zendingengebied, doch vooral heeft hij zich naar verworven door zijne taalkundige studiën, in het bijzonder het Soendaneesch betreffend. Zijne verdiensten zijn door Dr. J. Rauws in het dagblad gesteld in de N. R. Ct. van 20 dezer (Avondbl.).

Plantenonderzoek op Java. Den 22en Maart heeft Dr. J. Jeswiet het ambt van hoogleeraar aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen aanvaard en een voordracht over: De moeilijkheden, verbonden aan plantengeographisch onderzoek op Java.

Een Indisch huis te 's-Gravenhage. In aansluiting

DROGISTERIJ „HET KRUIDENHUIS”
Fa SCHOFF - BILTHOVEN
(Ass.-Apotheker - Gedipl. Drogiste)
Julianalaan 16, n. h. Postkantoor Telef. 6524
Minerale en Medicinale Wateren en Zouten
Drogerijen - Chemicaliën - Verbandstoffen - Specialiteits
FOTO-ARTIKELEN

DE VRIJE SCHOOL

Gevestigd VAN SPYKSTRAAT 46

'S-GRAVENHAGE

LAGER ONDERWIJS EN OPLEIDING TOT HOOGER ONDERWIJS

volgens nieuwe paedagogische inzichten.

5244

Spreekuur dagelijks van 11.30 tot 12.30 uur of na voorafgaand overleg

het hieromtrent medegedeelde in het vorig Kol. Weekbl. kan nog verwezen worden naar de N.R.Ct. van 20 dezer (Avondbl.), welk blad zich blijkbaar van ontstaan en strekking der plannen nader op de hoogte heeft gesteld.

Benamingen. Aneta seint dd. 22 Maart: Benoemd tot assistent-resident der Palembangse Benedenlanden J. R. F. Verschoor van Nisse, thans ass.-res. in de afd. Soemba. Tot idem van Posso, de ass.-res.-titulair in de onderafd. Muntok, L. D. Derocok.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Indonesisch Kralenwerk.

De kunstnijverheid, welke de inboorlingen van de meest verschillende deelen van den Indischen Archipel met de hand vervaardigen, is hier, als in de meeste landen onder echnografen, nog lang niet algemeen bekend. Dit bleek ons onlangs weer naar aanleiding van een gesprek met den heer Tillema, na diens terugkomst van zijn onderzoekingsreizen in Ned.-Indië. Hij vertelde toen in Midden-Celebes eigenaardig mooie voorwerpen te hebben gezien, van kralen gemaakt, die door de inboorlingen de materialen maar konden krijgen er voor. Hij had er met de bestuursambtenaren daar over gesproken en wilde er alle moeite voor doen. Daar ons de zaak bijzonder interesseert, verzocht ik hem ons alles nog eens schriftelijk uit te leggen en ons op de hoogte te willen houden van het resultaat zijner pogingen. Kort daarop ontvingen wij het volgende schrijven:

Toen ik in de buurt van Rante Pao (Midden-Celebes, bij Paloppo) was, maakte ik kennis met een mooie industrie of beter gezegd huisvlijt, die aan het uitsterven is, omdat de materialen ervoor ontbreken, al jaren lang. Ik heb het oog op de vervaardiging der mooie kendaeri's, die bij de doodenfeesten worden gedragen¹⁾. Ze zijn gemaakt van kralen, die bijzonder fraai gerangschikt zijn. Men deelde mij mede, dat die kralen eeuwen oud zijn en dat ze vermoedelijk indertijd ingevoerd waren door de Portugeezen. Pogingen van bestuursambtenaren en anderen met verlof in patria om de kralen ergens te koop, zijn allemaal mislukt. Waar ik als oud-zakenman verbandingen had, die de ambtenaar mist, zei ik: laat U mij nog eens probeeren, geeft U me wat monsters mee, als U wilt. Ik heb wat tjonto's gekregen en heb, thuis gekomen, een oude connectie van me in den arm genomen en verteld, wat ik zocht. Tevens zei ik, dat het nooit een „groot” artikel zou kunnen worden, maar dat het in hoofdzaak te doen was om de „goede zaak”. De oude handelssobat beloofde zijn best te zullen doen voor de „goede zaak”. Na maanden wachten kreeg ik verzoek om bij hem te komen: hij had monsters. Ik ging naar hem toe en ik vernam, dat hij ongeveer 30 fabrieken had aangeschreven om monsters en dat hij er van twee tjonto's had ontvangen, die vrij aardig overeen kwamen met de monsters, die ik had meegebracht. Inderdaad was dit zoo, ik kon geen verschil zien tusschen de monsters van een der fabrieken en die van mij. Ik heb toen 5 kilo der kralen besteld. Die zijn nu sedert een paar maanden verzonden. Ik schreef er over aan den bestuursambtenaar te Rante Pao en aan den gouverneur van Celebes. Ik vreesde n.l. overplaatsing of verlof van den ambtenaar, dien ik ontmoet had. Het zou best kunnen zijn, dat de opvolger voor de zaak weinig voelde en dan was een klein *printah-aloes* (zachte wenk) van den oppersten chef niet kwaad. Niet waar?

Tot mijn groote genoegen kreeg ik dezer dagen een kort schrijven van den heer Couvreur, waaruit ik zag, dat de zaak wel in orde zal komen. Dat wil zeggen: er zijn nu kralen. Ik heb gevraagd om voor mijn rekening twee kendaeri's te laten maken, maar daarmee is de industrie niet weer op den been! Ik wilde U nu het volgende voorstellen: U maakt van hetgeen ik U hierboven heb verteld een uittrekseltje voor het weekblad. Met een kleine beschouwing over de zaak zelf.

U vestigt op die manier de aandacht op het feit, dat wellicht ook van beteekenis is voor andere

streken. Het adres der firma, die de kralen leverde is: Firma Bertrams, Keizersgracht 230, Amsterdam.

Hoewel sedert niets meer daaromtrent vernemende, hebben wij toch getracht bij verschillende personen, die als deskundigen op dit gebied bekend staan, ons licht op te steken en toen bemerkte, dat de meesten hunner zelfs van het bestaan dezer kendaeri's niets vermoedden, tot wij te weten kwamen, dat de heer L. van Vuuren Sr. er een aan het Land- en Volkenkundig Museum te Rotterdam in bruikleen gegeven heeft. Bij een bezoek onlangs aan dit model-museum wat betreft doelmatigheid en overzichtelijkheid naast smaakvolle inrichting, zagen wij door den behulpzamen Directeur, de heer van Nouhuys, rondgeleid, twee exemplaren in een der mooie uitstallkasten hangen, het eene, eigendom van het Museum, te oordeelen naar de fraaiere kleur der kralen, van ouderen datum dan dat door den heer van Vuuren in bruikleen afgestaan.

In het 38ste Jaarverslag van dat Museum staat op blz. 14 omtrent dit kralenwerk vermeld:

„Van Rantepao Midden Celebes Kendaeri voor ritueel gebruik.

Het toestel van ouderwetsche kralen in verschillende kleur geregen, heeft den vorm en grootte van een gerekte lampekop, aan den bovenkant voorzien van een rondlopenden band van kaartweefsel, waarin twee verschillende achtstralige figuren zijn ingeweven. Het bovendeel van het kralenwerk vertoont gestyleerde menschenfiguren met opgeheven handen, terwijl het benedendeel is bewerkt in ruitpatroon met haken, zooals dit over een groot deel van den Archipel voorkomt, o.a. als het sekon patroon op de Rongkong weefsels en in het kralenwerk van Soemba.

Van den onderrand hangen tot 90 c.M. lange kralensnoeren rondom af. In de menschenfiguren komen wel enkele „moetih-tanah” voor, zooals blijkt uit het exemplaar, dat zich in de hierboven vermelde bruikleen verzameling van den heer van Vuuren bevindt. Uit zijn aantekeningen wordt hier vermeld, dat het kralenwerk op een bamboestaak in den begrafenistoet van een aanzienlijke wordt megedragen (oeng). De algemeene naam der medegedragen voorwerpen is „tombi”.

Die kappen worden bij het begrafenissen „maboa”-feest door vrouwen aan het lichaam gedragen, het dichte gedeelte ahangend op den rug, terwijl de kralensnoeren over de schouders gaan en voor de borst worden samengeknoopt, waarbij dan een witte sarong of bij het doodenfeest ook wel de *puri toetoe*, de gekatte Ronkongsche doodendoek gedragen wordt.”

Terecht merkte de heer van Nouhuys op, dat dit mooie werk eigenlijk te teer lijkt, om op laatstgenoemde wijze te worden gedragen, vooral de lang ahangende dunne kralensnoeren zullen er te veel onder lijden.

Zeer verlangend zijn wij nader te vernemen, wat het resultaat is geweest van des heeren Tillema's kralenzending. Het ligt stellig wel op den weg van „Boeatan” dit fraaie handwerk te helpen bevorderen door er, zoo mogelijk, ook hier meer bekendheid aan te geven. Als lampenkap zou zoo'n kendaeri bijzonder mooi voldoen in een moderne omgeving. Zoo ze in de toonkamers van Heulstraat 19 te koop konden worden geboden, zouden ze zeker wel aftrek vinden en daardoor een tak van Indische kunstvlijt, die anders ten doode opgeschreven is, in het leven gehouden worden.

Voor het uitsalraam van „Boeatan” lagen onlangs tusschen prachtige ikatweefsels van Savoe en Rotti een sigarettenkoker en een geldtasche van bijzonder smaakvol kralenwerk uit Timor afkomstig. Ook daar wordt deze kunstnijverheid meer en meer zeldzaam, waarschijnlijk eveneens uit gebrek aan het vereischte materiaal.

Een ander gaf ons aanleiding om nog eens te lezen wat in de Encyclopaedie van Ned.-Indië omtrent kralenwerk vermeld staat. Wij kunnen belangstellenden deze lectuur ten zeerste aanbevelen (2e druk, Deel II, blz. 444), zoo ook wat J. A. Loebèr Jr. in Bulletin No. 51 van het Koloniaal Museum te Haarlem in Februari 1913 schreef over *Schelpen- en Kralenwerk in N.-I.*, met mooie foto's geïllustreerd. Terecht merkte hij in zijn *Inleiding* op:

„Onder de minder bekende takken van Indische kunstnijverheid behoort het Indische kralenwerk.

„Eerst na de Borneo- en Nieuw-Guinea-expedities der laatste jaren is dit sierlijke vrouwenwerk op den voorgrond gekomen. Vooral de groote collectie, die Dr. A. W. Nieuwenhuis uit Midden-Borneo bij zijn laatsten tocht medebracht, de omvangrijkste, die op dit gebied van eenig Indisch volk bestaat, toont overtuigend, dat hier een tak

Haarlem en Omstreken.

Inrichting voor Zenuw- en Geesteszieken

„DE KENNEMER”

Haarlem - Westerhoutpark 18 - Heemstede
Telefoon 12003

Dir.: E. C. WESSELS—MEIJNEMA

Haarlemsche Begravenis-Onderneming

R. Smink

Kinderhuisvest 29-33 Haarlem

Eigen Rouw- en Volgauto's

Speciaal Aares voor Crematies

Tel. 11290
Grote Houtstr. 135
Bloemenmagazijn
„ANNIE WIGMAN”
Moderne Bloemwerken
Grote Houtstr. 135
Haarlem

GEZ. VAN DEN HAAK

HAARLEM · KINDERHUISVEST 27 · TEL. 10118

OPGERICHT ANNO 1881

FIJNWASSCHERIJ

BEHANDELD:

BOORDEN - OVERHEMDEN

BLOUSES en JAPONNEN

IN ALLE STOFFEN

TAFELGOED en GEHEELE WASSCHEN

Comestibles- en Delicatessenhandel

JACQUES PIJL, Cuisinier

BLOEMENDAAL

Bloemendaalsche Straatweg 28-30 Telef. 22262

Zijweg 22 OVERVEEN Telefoon 2095

STOEL'S

WONINGBUREAU

BLOEMENDAAL

VRAAGT GRATIS WONINGGIDS EN INLICHTINGEN

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking rekenen om het ledental onzer vereeniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van daadwerkelijk sympathiseeren met het streven van „Oost en West”.

FIRMA J. VAN DER WOLF

BANKETBAKKER

Specialiteit in Lekker-Lekker

DEN HAAG

PRINSESTRAAT 120-122 TEL. 12220

HOTEL-RUBRIEK

APELDOORN

HOTEL VAN DER BURG
1ste en oudste huis ter plaatse. Modern comfort
Volledige pensionprijs 15.-

BAARN.

BESCHIKBAAR. te Ned. Fam. Huis „De Eemhoeve“ voor ind. jongel. die de onderw. inr. bezoeken. te referenties. Baarn. 5282

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. 5033 Str. k. en w. op delogeerk. BESCHIKBAAR.

Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5920 OOSTERWIJK & V. D. LUIJER Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Frachtige ligging. Matige prijzen. 5035

TEHUIS v. KINDEREN vanaf 2 j. doorn. en tijd, 9r. uin. H. II. n. Ind. ref. „Sunny Home“, Veur d. Haag Zuster E. KREEFT, Laan v. Meerdervoort 545, Den Haag. Vrije Etage diepon. bev. 4 Kamers en Keuk. 5175

HAARLEM EN OMSTREKEN.

Pension DEKKER Parklaan 69 HAARLEM BESCHIKBAAR.

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel“ door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst“, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

Maison NIEKERK

Pijnboomstraat 43 - DEN HAAG - Tel. 30328

voorheen Cuisinier Grand Hotel Central

Diners f 0.85 - f 1.- - f 1.25

en verder uitgebreid

Indische Rijsttafel vanaf f 1.75

Om goede zaken te maken

is het noodig goede waar te leveren. Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door goede en voortdurende reclame.

GEBRUIK DIT BLAD

VOOR UW

Reclamecampagne.

Pension Mevrouw OP 't HOLT

KRULLELAAN 37 5000 ZEIST.

Munt uit door goeae keuken en buijke prijzen

Wordt door gegoede Indische Familie's aanbevolen.

van bloeiend, inlandsch kunstleven is blootgelegd. „Die eenmaal opgewekte belangstelling sloeg over naar het vergeten kralenwerk van andere eilanden, naar dat van Sumatra, Nias, Mentawai en Enggano, van Roti, Timor en Sangir en het bleek verrassend, hoe ook hier waardevolle stukken te vinden zijn, al bereiken zij de zeldzame hoogte van het Dajak'sche niet.

„En met de studie van dit werk, uit Europeesche glazen kralen vervaardigd, eerst onbegrijpelijk, omdat met uitheemsch materiaal zoo gewoerd is, kwam langzamerhand aan den dag, dat dit glanspunt het slot van eenen eeuwenouden ontwikkelingsgang is, duidelijk leesbaar in verscheidene prototypen neergeschreven.

„Een waardig slot, dat als voorbereid is door den gang der omstandigheden, dat zóó moest zijn en niet anders, arbeidsvrucht van vele geslachten en landen met kunst als hoogste stijging.

„Het is reeds dikwerf gezegd, dit Indonesische gebied is rijk, verrassend rijk, het toont als geen ander land den wordingsgang in vele trappen. Het simpele bgin, nuchter en sober als alle aanvangstadien en toch beslissend in vele dingen, het voortgaan en stijgen, het schijnbaar toevallig bijkomen van dingen, die op latere vormen beslissend zullen werken. Van al die stadia blijven merksteenen over; de beschaving schrijdt vooruit, neemt stadig nieuwe vormen aan, maar die merksteenen blijven, sprekend van overoude tijden en zeden!”

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De nieuwe Raden. Dr. Satiman. Samenwerking.

Tot Gedeputeerden van den Provincialen Raad werden gekozen: de heeren kap. F. L. H. Dessauwagie, ir. M. H. C. Vreede, mr. Koesoema Atmadja, ondervoorzitter van den Landraad te Indramajoe, en Yo Heng Kam, luitenant der Chinezen te Weltevreden. Tot plaatsvervangende leden werden gekozen de heeren: Raden Toemengoeng Abdoel Rachman, regent van Mr. Cornelis, De Boer, H. H. Kan en V. Ahn. (Java-Bode, 15 Febr. en Bat. Nwsbl. 16 Febr. „De Minderheids-unie“).

Mr. Koesoema Atmadja is naar maatschappelijke positie en studie stellig een man, die voor dezen post in aanmerking komt. De zoo bijzonder delicate verhouding, die uit den aard der zaak ontstaat tusschen den Gedeputeerde voor Inlandsche zaken en het Inheemsch bestuur zal zonder twijfel zeer veel van zijn takt en inzicht eischen, maar men mag, ondanks de jeugd van dezen Gedeputeerde, vertrouwen dat zij in goede banen wordt geleid. Het jongste lid van het college is bovendien een gematigd man. Moet men uit het feit dat zijn naam eenigen tijd aan den kop van de „Hindia Baroe“ prijkte, concludeeren tot fel linksche sympathieën? *Civis* (Bat. Nwsbl. 16 Febr.) gelooft het niet. De heer Yo Heng Kam is lid van den P. E. B., en dit zal wel den doorslag gegeven hebben bij de bepaling van de candidatuur.

Reeds thans heeft men in ruime mate critiek kunnen vernemen, die zoowel betrekking had op de samenstelling als op de „beheers-voering“ der Regentschapsraden en Provinciale Raden. Een weerslag van de gevoelens van tot oordeelen bevoegde regeeringspersonen is te vinden in het Soer. Hbl. (8 Febr. en De Sum. Post, 15 Febr.). Men ziet in dat het systeem der verkiezing van leden der Regentschapsraden verkeerd is te achten. Het ware beter geweest indien men voorloopig die Raden had gevormd door benoeming van de leden, en dus verkiezing had uitgesloten. Grootte categorieën van personen, die er in thuis behooren, worden practisch daarvan uitgesloten. Men heeft de groep der Inlandsche hoofden, aan wie voor deze vertegenwoordiging zeker voldoende aandacht wordt geschonken, en verder het volk met zijn als regel zeer op den voorgrond tredende leiders en voormannen. Er is echter nog eene geheel andere en niet minder belangrijke categorie, welke door haar onmaatschappelijk leven, vrijwel buiten alles wordt gehouden, hoewel zij uitstekende krachten bevat, welke voor het politiek en sociaal werk niet kunnen worden gemist. Inlandsche juristen, dokters, onderwijzers, enz. worden te veel buiten het regeer-werk gehouden. Men heeft elders, het laatst in Rusland, ervaren hoeveel kwaad dit kan stichten. Bij toepassing van het vertegenwoordigend stelsel met

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor

Diners aan huis bezorgd

behoorlijk contact en invloed voor iedere groep hoeft men niet zoo ver te gaan dat ieder „meeregeerd“ doch wél: dat hij den indruk heeft dit te doen in de voege, dat zijn afgevaardigde of vertegenwoordiger „the spot“ is. Men zou dit kunnen noemen: het „nemenlijk-maken“ van het Gezag. De kleine man behoort nog niet mee te regeeren, indien hij maar iemand die die werkelijk voor zijn belangen optreedt. En wanneer dat dan maar iemand is, die een iets ruimer blik heeft dan de kleine man zelf, maar niettemin geheel diens zijde staat. De verkiezingen in West-Java van de nieuwe Raden hebben in hoogerbedoelden zin een stige tekortkomingen getoond. De Regeering heeft tracht door de hanteering van haar benoemingsrecht het kwaad te corrigeren, doch ten opzichte der gentschapsraden slaagde zij slechts gedeeltelijk in haar voornemen; alles ging nogal haastig. Bij de Provinciale Raden had de Regeering hiermee meer succes.

In De Loc. (10 Febr.) treffen we een interview met dr. Satiman te Bangil, den stichter der nationale vereniging „Jong Java“, welke streeft naar samenwerking van Javaansche intellectuelen op basis der „Groot Java“-gedachte. In dit vraaggesprek gaf dr. Satiman o.m. zijn meening weer betreffende non-co-operation-gedachte, welke als strijdmiddel van het Indonesisch nationalisme gepropageerd wordt door de leiders der Indonesische Studieclub, als dr. Soemo, mr. Singgih, e.d. Dr. Satiman veroordeelde de coöperatie-beweging als 'n uiting van een ontmoeid koloniaal geregeerd volk, dat meent, na alle parlementaire middelen vruchteloos te hebben aangewend, toevlucht te moeten nemen tot het verbreken van contact met de Westerlingen en hun instellingen. De weigering tot eenigerlei deelname aan de Regeering schuiven de aanhangers alle verantwoordelijkheid op het regeerstelsel van zich af en verwachten tevens ontvrichting, minstens een bemoeilijking van het stuur. Deze wanhoopsdaad van hen, die, tot beweeven met openbare zaken gewekt, voelen klein onmondig te worden gehouden, is goed beschouwd als strijdmethode, daar juist strijd wordt vermeden en passiviteit wordt overgegaan. Zoo'n houding of stand noemt men in de psychiatrische taal „katonie“ of „katonie“, waarmede tegelijkertijd gezegd is dat een abnormale toestand is in het volksleven. Ook noemde dr. S. de non-coöperatie-beweging een Oosters middel, waarmede men het Inlandsche volk tot standigheid tracht te doen geraken, hetgeen een keerd middel zou zijn. Hij gaf als voorbeeld het gende: De hoogte, die Japan heeft bereikt, dankt alleen aan Westersche middelen, aan het begrijpen den tijd. Doch hiermede is niet bedoeld om van Javaansche volk een Westers volk te maken; te wens de Oostersche aard zou vanzelf zich daartoe verzetten. De Westersche methoden zijn dus geen de maar slechts middel voor het streven. Vervolgens dr. S. zijn inzichten weer over de ontwikkeling van het Javaansche volk. *Onderwijs in de eerste plaats technische vaardigheid, ondernemingsgeest, rusteloze arbeid, dat zijn de dingen, waardoor de Javanen op den duur naast de Europeanen zullen kunnen len en mettertijd hun zelfstandigheid kunnen verwerven.*

In aansluiting met het bovenstaande betoogt ook Sum. Post (17 Febr.) dat, om tot een beter begrip van den tijd te komen, ook om tot betere toestanden geraken, algemeen Westersche methoden aanvaard worden, niet als doel, maar als middel. En het is juist door een nauwere samengroeiing van het Westersche middel, de Westersche opvatting en het Oostersche turele element, dat men op den duur kan geraken vervulling van wat thans in alle toonaarden door Inheemschen als ideaal wordt bezongen. Men kan verschillen over het tempo, waarin de samenwerking door de Regeering wordt gezocht en gevordert. Dat er samenwerking moet zijn, diende vooral een gebied als Ned.-Indië niet aan twijfel onderhevig te zijn en zeker niet bij de intellectuelen.

Ten slotte vestigen wij de aandacht op de volgende artikelen: „Arabisch nationalisme“ (De Loc. 12 Febr.), „Het vredes-ideaal van den Islam“ (De Sum. Post, Febr.), „Moskou“ (De Loc. 12 en 13 Febr.), „Chroniek“ III (De Loc. 13 Febr.), „Zonderling spij“ (Soer. Hbl. 9 en 11 Febr. Villanus' brieven uit Pekin), „Het communistisch congres te Moskou“ (De Sum. Post, 16 Febr. De dalende lijn van het communisme), „Thosophie“ (De Loc. 13 Febr.), „Nieuwe koersen in Azië“ (De Loc. 12 Febr. Dr. John R. Mott, en Bat. Nwsbl. Febr. 2de bl.), „On Roesl“ (Bat. Nwsbl. 10 Febr.).

VERKOOPHUIS

Groot Hertoginnelaan 101

SPECIALAAL VOOR INDISCHE FAMILIES INGERICHT

Bestaat ruim 25 jaar

DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

FOTOHANDEL
 Werkzaamheden voor Amateurs
Ph. G. STARKE
 5292
 Hoofdstraat 172
APELDOORN TELEF. 630
 ATELIER voor Dag- en Kunstlicht-opnamen

Fa. J. J. TAVERNE
 Spekslagerij Vleeschhouwerij
 Fijne Worst- en Vleeschwaren
 Donkersteeg 17 LEIDEN Te'efoon 192
 OPGERICHT 1731 5144
 Levert prima kwal. Rund-, Kalfs- en Varkensvleesch
 tegen billijken prijs.

COR VAN MOORSEL
JAN HENDRIKSTRAAT 9
 DEN HAAG — TELEFOON 14953
 Is het voordeligste adres voor
**BEDDEN
 MEUBELEN
 TAPIJTEN**

Soer Hbl. 8 Febr. 3de bl.: „De aanstaande Bestuursconferentie”, „Een optocht met roode doeken te Solo” en „De Oemat Islam-optocht te Djocja” (Deli Crt., 20 Febr.), „Feiten en lessen” (Soer. Hbl. 11 Febr.), „Britsch-Indische vakverenigingen en de Sovjet”, en „Het constitutionele bedrijf” (Soer. Hbl. 9 en 13 Febr.).

Bestuurskoersen in Atjeh.
 De Loc. (9 Febr. blz. 9) bevat een artikel van een insider, die eene opsomming geeft van een negental ernstige gebeurtenissen, overvallen of plannen daartoe, welke eerst op het laatste moment konden worden verijdeld, en de insider concludeert daaruit, dat in politiek opzicht de periode-Hens een veel minder gunstig beeld vertoont dan het voorafgaande tijdperk. De Deli Crt. (17 Febr.) wil niets afdingen op den arbeid van de hoogst bekwaame voorafgaande gouverneurs. Men moet de feiten en ook hun daden beoordeelen in het raam van dien tijd en de D. C. is ervan overtuigd, dat hun beleid in die dagen noodig en het meest aangewezen is geweest. Zijn vruchten dus heeft gedragen. Maar het kon niet altijd zoo blijven. Onder den invloed van Ned. Indië's snelle ontwikkeling — ook Atjeh leefde op, kreeg langs de Oostkust nieuwe wegen, uitwisseling van gedachten, Maleische bladen, politieke verenigingen, ja zelfs communisme — onder dien invloed moest geleidelijk aan Atjeh en de Atjehsche hoofden en bevolking rijp gemaakt worden voor een anderen, een nieuwen en een beteren toestand. Dat was de moeilijkheid, die gouverneur Hens te overwinnen kreeg. En voor wie Atjeh kent is het begrijpelijk, dat dit alles niet zonder kleerscheuren is gegaan. Vooral niet op die nog geïsoleerde Westkust. De groote kwestie is natuurlijk maar hoe geleidelijk de overgang is aangevat; dat valt heel moeilijk te beoordeelen. Maar dat er een overgang moest komen, dat staat voor allen, die de staaljes van willekeur en knevelarij der hoofden kennen, onomstootelijk vast; zelfs op gevaar af van verzet en moeilijkheden. Het Soer. Hbl. (12 Febr. 3de bl.) waarschuwt er voor in Atjeh de gewone bestuursmiddelen op de gewone wijze toe te passen. Want die gewone wijze is veel te intensief en snel voor dit pas onderworpen land, waarvoor noodig is: eene ietwat zachte en soepele toepassing der methoden, welke in ander geconstrueerde maatschappijen (Sumatra's Westkust, Java, enz.) zonder rem kunnen worden gehanteerd.

De rubber.
 De Loc. (30 Jan. „Klondyke” en 12 Febr.) toont aan dat sommigen volkomen ten onrechte een tegenstelling willen scheppen tusschen met Westersche kapitaal en moderne methoden werkende Europeesche ondernemingen en een Inlandsche culture. De Inlandsche rubber neemt geen ruimte aan de Europeesche ondernemingen. Op de Buitengewesten hebben die reeds erfelijke rechten op een zoo ontzaglijk uitgestrekt gebied, dat er nog 94 percent van onbeplant is. En nog steeds kunnen nieuwe gebieden in erfpacht worden toegevoegd. Daar is geen Europeesche onderneming welke door de Inlandsche rubberproductie in haar ontwikkeling geschaad zou zien. Uit dien hoofde bestaat geen geenerlei conflict van belangen, terwijl zulk een conflict ook niet ontstaat uit den mogelijken invloed van den prijs — door de restrictie te verwerpen heeft de Nederlandsche rubberproducent zich afdoend uitgesproken over alle pogingen om door tegengang van productie den prijs te dwingen. Van het bezwaar, dat rubbermillioenen slechts aan dwaze luxe worden besteed, blijft weinig over zoo men slechts de vergelijking treft met ieder ander gebied waar groote winsten worden gemaakt — overal heerscht dan verkwisting en overal worden ook winsten in blijvend bezit bezet. Dat dit óók in Tapanoeli, en zelfs ook in Sumatra en Palembang geschiedt, bewijzen de rapporten laatstelijk nog dat, uitgebracht door de heeren van de Oosterling en Van Staalduinen, hetwelk daarover zeer bevestigende gegevens heeft gebracht. Elke studie van het vraagstuk van de Inlandsche rubberproductie verzoekt de overtuiging, dat deze bevolkingscultuur thans het grootste oeconomische belang voor de bevolking vormt. Elke critiek op gebruiken en methoden bij de Inlandsche rubber dient te worden omgezet in een verzoek naar verbetering. Elke bedenking tegen de mogelijkheid van verminderde productie van voedingsgewassen valt weg voor de betekenis van het kwart miling van de productie van dit handelsgewas onder de bevolking brengt. Als men leest, dat nieuwe methoden licht de opbrengst van de Europeesche rubberondernemingen van Deli kunnen verdubbelen, en als men vernemen, dat wellicht de simpele invoering van de perodontap hetzelfde zou bewerken voor de In-

landsche rubber — dan beseft men dat er geen conflict tusschen die beide belangen bestaat, maar dat Inlandsche en Europeesche rubber gelijke belangen hebben. Als De Loc. de uitingen tijdens zulke vermeende conflicten leest, zoo van deze als van gene zijde, opkomend voor het „Europeesche” dan wel voor het „Inlandsche” belang, betreurt zij telkens weer het misverstand — men meent een belang te dienen en schaadt het door eenzijdige behartiging. Als De Loc. nu weer de fulminantie van den heer Vijlbrief leest in het „Volk” tegen de suikerindustrie en hoort hoe daar met volkomen negatie van wat alle meer deskundigen, alle economisch beter onderlegden en allen, die tot oordeelen bevoegd zijn, ongeacht hun richting verklaren over de gunstige gevolgen van de suikerindustrie voor de bevolking, allerlei krachttermen tegen „het suikerkapitaal” worden gebezigd, dan betreurt zij alweder de verblindende die doet gelooven, dat daarmee eenig belang zou worden gediend. In werkelijkheid is het met de suiker als met de rubber — en wat de eerste betreft heeft dr van der Kolff dat onweerlegbaar aangetoond — er is geen tegenstelling van belangen. Het bestaan van een bloeiende Inlandsche rietsuikercultuur heeft in het bijzonder voor de toekomst voor de Europeesche suikerindustrie in Indië even veel betekenis als deze laatste voor de bevolking. Het verbeteren en versterken van de Inlandsche rubbercultuur is voor de Europeesche rubbercultuur in Indië niet minder belangrijk dan voor Indië zelf.

Vervolgens wijst De Loc. op een ander belangrijk aspect: de sterke toename van het percentage buitenlandsch kapitaal in Ned.-Indië tegenover het eigen kapitaal. Mr. Gerritzen en prof. Treub bevestigen die gegevens. Beider conclusie is niet: de open deur te sluiten, maar wel: versterking en uitbreiding van het eigen aandeel in de ontwikkeling van Indië en met dat aandeel moet dan zoowel het Nederlandsche als het Inheemsche kapitaal bedoeld zijn. De Loc. haalt nog de „Manchester Guardian” (10 Dec. 1925) aan, waarin voor de tweede maal voorspeld werd dat door toename van het Britsche aandeel in de rubbercultuur in Indië wijziging te brengen zoude zijn in Indië's productiepolitiek. Zulk een openlijke voorspelling omtrent de gevolgen van een bepaalde verschuiving in het bezit der ondernemingen stemt tot nadenken. Maar zij vormt tevens een pleidooi ter versterking van de Nederlandsche en de Inlandsche cultures beide.

De Loc. meent dat maatregelen ter bevordering van de Inlandsche rubbercultuur geen tegenstand van ondernemerszijde zullen ondervinden. Die maatregelen worden door het Dep. van Landbouw voorgestaan. Het blad spreekt de hoop uit, dat de begroting voor 1927 het bewijs zal brengen van het inzicht der Regeering.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Waar gaan wij heen?
 II (Slot).

De bestaande tegenstelling tusschen Oost en West vindt haar oorzaak in het verschil in ras. Beide rassen denken op hun eigen wijze en ieder ras meent voor zich de ware wijsheid in pacht te hebben. De Oosterling aanvaardt onder die omstandigheden niet altijd den Westerschen gedachtenang en kan dikwijls niet begrijpen de bedoelingen, die de Westering bij zijne handelingen heeft. Wel maken enkele personen daarop eene uitzondering, doch de groote massa der Oosterlingen houdt zich aan eigen gedachtenang vast en wenscht daarin geen verandering te aanvaarden. Hetgeen niet verkeerd en niet geringschattend is in het oog van den Westering, is dit wel naar de meening van den Oosterling. De door de werknemers vermoorde assistent Voigt moge geen bedoeling hebben gehad hen kwaad te doen of met woorden te beleedigen, doch wie zegt of de Oosterling daarover eveneens zoo denkt? Men kan toch niet aannemen dat die moord geheel zonder reden of bij wijze van genoegen is gepleegd, want dan waren al die koelies stapelgek geweest. In elk geval leverde het feit, dat de daders zich aan de Justitie overgaven, het bewijs, dat hun gedachtenang nog niet zoo ongezonder was. De schrijver kan niet aannemen, dat die moord bij wijze van sport, uit bloeddorstigheid en zonder eenige gegronde redenen heeft plaats gehad. Wel is er eene groote groep van personen, die eene tegenovergestelde meening naar voren willen brengen,

N.V. „EXIMA” - AMSTERDAM
 DE STOFZUIGER **ORION**
 met de enorme zuigkracht

 Prijs f 98.-
 Showroom
AMSTERDAMSCH VEERKADE 8
 5231 TELEFOON 13311 - 'S-GRAVENHAGE
 Ook op gemakkelijke betalingsvoorwaarden verkrijgbaar f 6.40 per maand

RADIO-APPARATEN
 IN HUURKOOP
E. STEVENS
 Electrotechnisch Installatie-Bureau
 Copernicusplein 9 Telef. 31009
 'S-GRAVENHAGE

DAMES-
 HERSTELLINGSOORD, INTERNAAT EN EXTERNAAT
 Heilgymnastiek - Massage
 Diverse methoden van geneeskrachtige baden
 Voorkoming en opheffing van obstructie bij de periodieke circulatie
HUIZE „ILEX” (bij de -) RIJSWIJK
 5197 Spreekuren van 1-2 of volgens afspraak
 Directie: HAGE Telefoon RIJSWIJK 156

Maison H. SIMONS
 's-Gravenhage.
MANTELHUIS
 HEULSTRAAT 13, n. „Oost en West”
JAPONNENHUIS
 NOORDEINDE 17a
 Uitsluitend betere Confectie
 Voordeelige prijzen!

J. L. DEBIJE : DEN HAAG
 Weimarstraat 171 A en B Telefoon 35391
IJzerwaren, Gereedschappen
 voor Vaklieden - Amateurs
 Verzending naar de Tropen onder garantie

GEVESTIGD

JOH. TOET

:- COMESTIBLES :-
DELICATESSEN • KRUIDENIERSWAREN

INDISCHE INGREDIËNTEN 5289
Specialiteit in

FIJNE VLEESCHWAREN
KOEK — BISQUIT — CHOCOLADE
AERT VAN DER GOESSTR. 34
TELEFOON 51561 - DEN HAAG

INHALATORIUM EN MASSAGE-INRICHTING

NASSAULAAN 2a - DEN HAAG
TELEFOON 13185 5248

Heeft reeds het vertrouwen van het goeude publiek

HET BEWIJS? Wij behouden niet alleen onze Cliëntèle, doch krijgen dagelijks nieuwe gerecommandeerd.

Spreekuur 9—12 en van 2—5, en volgens afspraak

DENKT

U wel aan ons blad voor
Uw reclame?

VILLA TE KOOP.

Heeft van dubb. VILLA, beneden Hal, 2 Kamers (suite en erker) overdekt Terras, Ontvangkamer, Keuken. Closet Waterleiding, Gasleiding, Electrisch licht. Etage: 3 groote Slaapkamers met twee Balcons, vaste Waschtafels. Badkamer, Closet, groote Zolder. Dienstb. kamer. Schuur en aangelegden Tuin, dicht bij Station, schitterend uitzicht. Koopprijs slechts f 8700.— bij P. MAN, Steenhofstraat 5 bij 't Station Soestdijk. Vraagt gratis en franco Woningcourant. 518

F. A. DE VRIES

Drogist

Verplegingsartikelen

Kerkstraat 98 Telefoon 157
HILVERSUM 5142

■■■■ EEN MOOI EN PRACTISCH ■■■■
GESCHENK
IS
MODERNE KOOKKUNST

VAN FRANÇOIS BLOM

GEBONDEN NLIJNENSTEMPELBAND
f 5.50 :: f 5.50 S

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 0 DEN HAAG
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

GEBR. v. EGMOND

Waalddorperlaan 23 Tel. 71639
5161 DEN HAAG

Aanleg en onderhoud van Tuinen
Levering van alle soorten planten
— Vraagt gratis prijsopgaaf —

doch dat oordeel is zijns inziens scheef.
Van de Nederlandsche Pers, waartoe ook de Sumatra-Bode behoort, hoort men het geluid, dat zij, zonder behoorlijk onderzoek en in scherpe, geringschattende taal, niets wil weten van verzachtende omstandigheden voor den Oosterling en dat is de reden waarom de schrijver aan het hoofd van zijn opstel het onderwerp vragend heeft gesteld, n.l. met de vraag: Waar loopt dat heen?

Waar loopt het op uit, wanneer bij de bestaande Westersche en Oostersche stroomingen in Ned.-Indië, de Westerling bij conflicten altijd de schuld werpt op den Oosterling en zich daarbij op zulk eene gering-schattende wijze over hem uitlaat?

De Westersche Pers houdt, ziende blind als zij is, hardnekkig vast aan haar eenmaal aangenomen standpunt en blaast daarbij al het bestaande gebrekkige aan Inlandsche zijde tot het uiterste op, in tegenstelling met de pogingen, die door den heer Noto Soeroto in Nederland worden gedaan in het belang van eene toenadering tusschen Oost en West.

Wanneer het tijdstip aangekomen zal zijn dat die twee rassen elkander zullen begrijpen, blijft eene open en groote vraag.

Een geheel wederzijdsch begrijpen zal voorshands wel tot de vrome wenschen blijven behooren, doch men kan, door verbreeding van wederzijdsche kennis, pogingen doen om elkander te naderen, waartoe de Westersche Pers, althans als zij van houding verandert, veel kan bijdragen.

Of zij dit doen zal is eene andere vraag.
Naar schrijver's meening ziet de Westersche pers over het algemeen in het door Inlanders geschrevene niet eene uiting van den stem des volks, doch meer die van eene onrijpe groep en vraagt hij zich af wie, bij zulk een gedachtengang, den weg kan aanwijzen, die tot toenadering van Oost en West kan leiden.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

De opening van de „Meisjeskopschool" te Gorontalo (Menado).
(Slot).

Ter vermijding van al te groote uitvoerigheid, zal de schrijver niet alle redevoeringen vermelden, welke daarna nog werden uitgesproken en die alle van dankbaarheid getuigden, doch hij moet daarbij evenwel eene uitzondering maken ten opzichte van mejuffrouw Djaniba Lipoeto, die, met mejuffrouw Mariama Toewapo, als onderwijzeres aan de school optreedt.

Zij wekte in hare toespraak hare sexegenooten op de instelling te steunen en bij te dragen tot verhooging van het intellectuele peil, ook in de oogen van het mandom.

Mejuffrouw Djaniba Lipoeto beschikt, zegt de schrijver, over een moed, welken men loven kan en over eene welbespraaktheid, welke men prijzen moet; alleen vindt hij het jammer dat de dames onderwijzeressen, evenals de aanwezige sexegenooten, bij deze gelegenheid waren verschenen in Europeesche kleederdracht.

Zulk eene kleedij is fraai voor de Westersche vrouw, doch is niet geschikt voor de Gorontaloesche en als hij deze daarin toch gekleed ziet, dan komt zijn gevoel daartegen in opstand.

Wat zou het goed zijn, meent de schrijver, wanneer deze onderwijzeressen van de nieuwe school 'slands kleederdracht in den vorm van sarong en kabaja, zouden willen dragen!

Zij moeten toch als leidsters van de Gorontaloesche vrouwelijke jeugd het voorbeeld geven en beseffen dat, als men zijn eigen stam verloochent, andere volks-groepen dien niet hoog zullen aanslaan.

Bij het streven naar gelijkheid voor allen, gebruikte men ten opzichte van de Gorontaloesche vrouwen zeker drie vraagtekens.

Hij herinnert zich hierbij het Nederlandsche gezegde dat de kleeren den man maken en dat zal zeker wel eens juist zijn, doch ook is het waar dat men van den karrevoerder, dien hij nog onlangs in de kampong ontmoette en die zich in Europeesche kleedij met verlatte schoenen had gestoken niet plotseling een heer maakt.

De schrijver bedoelt met deze bewering niemand iets onaangenaams te zeggen, doch wil slechts even aanstippen hoe de Nederlanders over deze aangelegenheid denken.

Hetgeen voor den eenen goed is, is dat nog niet altijd voor anderen.

En dat is, naar schrijver's meening, de reden waar-

Het beste adres voor prima kwaliteit
HEEREN- en DAMES-SCHOEISEL
NAAR MAAT tegen zeer voordeelige prijzen is
JOHAN HEUTS - 's-GRAVENHAGE
GROOT HERTOGINNELAAN hoek VOLTA STRAAT
Concurrereet met de beste huizen uit het Buitenland
TEVENS PRIMA REPARATIE-INRICHTING

om de bevolking zich moet vasthouden aan hetgeen heeft.

Zij spreidt daardoor liefde voor land en volk toen.

Overdrijving van navolging van de zeden, gewoonten en gebruiken van andere volks-groepen geeft noot-schoonheid noch kracht te zien en maakt van de menschen caricaturen, die den lachlust en de prikkelbaarheid van anderen opwekken.

Aan sommigen moge het gelukken eenige uiterheden van den Westerling na te apen, rein innerlijke capaciteiten mist men toch, want daarvoor staan Oost en West, hoewel zij elkanders goede eigenschappen kunnen waardeeren, te ver van elkander af.

De schrijver hoopt dat de meisjesschool te Gorontalo niet de plaats zal zijn, waar de leerlingen eene valsche imitatie van den Westerling zullen opdoen en dat Indische Regeering bij het in toepassing brengen van hare onderwijspolitiek, rekening zal houden met volkskarakter, de zeden, gewoonten en godsdienstgebruiken der bevolking.

Alleen dan zal het onderwijs van deze school vruchten dragen.

Bij den dank der bevolking aan de Indische Regeering voor de oprichting der school voegt de schrijver den zinnen.

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht

De N. V. de R. K. Boekhandel-Centrale te Amsterdam zond aan de Vereeniging voor de leestafel toe het boekwerk: Onder Portugesche Vlag, de Katholieke Missie in Indonesië 1511—1605, door B. J. J. Visser, M. S. Het is door den schr. aan Z. Em. den Kardinaal van Rossum opgedragen.

De schr. is o.i. geslaagd in zijn poging om een beeld weer te geven, zij het dan niet geheel volledig, van lotgevallen van de oude Kath. Missie in O.-I. In het besluit heeft hij nog eenige onderwerpen in afzonderlijke hoofdstukken behandeld, die voor de beoordeling van het Missiewerk niet gemist konden worden. Eenige oude kaarten komen, verspreid, in het boek voor, o.a. achteraan: D'Oost Indise Landschap, Zeen en Eylanden, door de Portugyzen en andere ontdekt en bevaren. Aan de belangrijke nitgave hebben wij gaarne een plaatsje op de leestafel ingeruimd.

Tijdschrift voor Econ. Geographië.

De afl. van 15 Maart bevat een artikel van den E. L. K. Schmülling, getiteld: „Een en ander over luchtvaart in Oost-Europa, Azië en Australië thans en de naaste toekomst (met schetskaartje)“ hetwelk volle de belangstelling verdient van allen die zich voor het vliegverkeer in het algemeen interesseeren. Er uit dit artikel veel te leeren met betrekking op het steeds uitbreidend vliegnet in andere landen, waar — naar het schijnt — Ned.-Indië maar steeds rustig komende groote dingen op dit gebied gadeslaat, zoude zelf een actief aandeel voor zich op te eischen.

De Indische Post.

Behalve verschillende bijdragen welke geen betrekking hebben op Indië, brengt het Nr. van 6 Febr. een beschouwing over het communisme en den Islam met de volgende ondertitels: De Sarekat Islam en de communisten. Godsdienst inderdaad een rem voor het communisme; daarom tracht het door te dringen in goddienstige kringen, en met succes, zelfs te Ponorogo. Arts E. H. Hermans schrijft over pokken en vaccinatie als bestrijdingsmiddel. — Onder de rubriek Actualiteit het eerste gedeelte eener bespreking van het Fransche werk over Ned.-Indië van den hr. Angoulvant.

Het Chineesche zakenleven in Ned.-Indië.

Ten behoeve van den dienst der belastingen in Ned.-Indië heeft de hr. J. L. Vleming Jr. een monografie samengesteld over het Chineesche zakenleven in Ned.-Indië. Dit werk van ongeveer 290 blz. in kloek formaat is keurig uitgevoerd en gedrukt op de Landsdrukkerij Weltevreden. De „Loc.“ (overzee-editie van 10 Febr.) geeft een vrij uitvoerig overzicht van den rijken inhoud van het werk, waaraan het volgende is ontleend: Na inleiding, die ons spronggewijze van het jaar 411, zoover bekend, de eerste Chinese Fa Hsian voet aan zette in Indië, naar heden ten dage, komen achtereen volgens de volgende hoofdstukken voor van meer algemeen aard, zoodanig voorgedragen, dat iedereen geschrevene met graagte zal lezen: Het gebruik van sonennamen; het gebruik van Chineesche merken; stempel (het zegel) in het Chineesche zakenleven; Chineesche tijdrekening; taal en schrift.

WANNEER

U zich in DEN HAAG vestigt laat Uw woning Stoffeeren en Meubilleeren door

H. FLICK - Scheveningen

Neptunusstraat 148 - Telef. 53568

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangetaast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelrijke prijzen 5043
 Het ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd A.O. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
 Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

Daarna volgen de hoofdstukken van meer specialen aard, die een schat van nog niet bekende wetenswaardigheden bevatten, t.w.: Kongsie's en vennootschappen; de Chinese boekhouding; het Chinese telraampje; de creditwezen; de Chinese creditrekeningen „Hwe" (doeloe-doele); speculatie en termijnhandel; de Chinese familiefondsen, om te besluiten met een hoofdstuk, gedetailleerd gewijd aan een inzicht in het hedendaagse Chinese zakenleven in de verschillende gebieden van Ned.-Indië.

Hoewel de grootste belangstelling voor dit unieke werk wel in Indië zal liggen, is de veronderstelling niet onwaarschijnlijk, dat ook in Nederland velen dit boek gaarne in bezit zullen hebben. Aangezien de voortvarende „Volkslectuur" te Weltevreden de exploitatie van dit boek op zich heeft genomen, mag men verwachten dat het spoedig hier te lande verkrijgbaar zal zijn.

Orgaan van de Ned.-Ind. Officiersvereniging.

Uit den inhoud der Jan.-afl.: Nederland en het internationale vraagstuk. (Overzichten van voordrachten van Prof. Colenbrander, Generaal Tonnet e.a.). — Uit het Nederland, door H. G. S. D. — De verdediging van Ned.-Indië (overgenomen uit de „Indische Gids"). — Vragen betreffende belastingzaken voor verlofgangers in Ned.-Indië (overgenomen uit de „Ind. Verlofganger"). — Militair onderwijs, door Cdt. — Duel en zelfmoord, door A. C. K. — Leger en vloot. — Uit pers en periodiek.

De Mijn-ingenieur.

De Febr.-afl. opent met een korte levensbeschrijving van ir. H. J. van Lohuizen van den, op 27 Dec. '25 te Soerabaja overleden ir. J. Veldkamp. — Een volgend, door de afdeling verduidelijkt opstel van ir. J. E. Loth en Dr. J. Wierzycki, is getiteld: De kristallijne schisten op Java onder dan krijt. — Verder o.m. een artikel van ir. F. P. S. van der Ploeg: Het gebruik van automatische inrichtingen voor het openen en sluiten van tusschen- en vervoer bij het vervoer in mijnputten. — Als los bijvoegsel bevat dit Nr. het kort verslag van den Dienst van den Mijnbouw over het derde kwartaal 1925.

De Indische Loods.

Uit den inhoud van No. 56 (6 Febr. '26). Gesprekken met Raden Mas Noto Soeroto (slot). — Het buitenlandsche verdedigingsplan. — Geneeskundige hulp in de desa, door Dr. R. Broersma (ontleend aan de N.R.Ct.). — Desa-economie, door R. M. Abdoel Aziz. — Indië's ontwikkeling en de buitengewesten. Een verzuimde taak. (Ontleend aan de „Ind. Cour."). — De zeewegen naar het Oosten. Het Rijk van de kanalen van Suez en Panama. — Geografie „Het Chinese zakenleven in Ned.-Indië" (voortzetting). — De Indische Eenheidsstaat. — Javaanse geluiden. — Javaansche figuren. Interviews met de Javanen. Dr. Soetomo aan het woord (ontleend aan de „Locomotief").

Indië. Geïllustreerd weekblad.

No. 26 (17 Maart '26). Het zieleleven der Indonesiërs. — Dr. J. C. Koningsberger, Minister van Koloniën (met portret). — Het congres van Jong-Indië, door O. Soebrata (met ill.). — Molenvliet—Rijschetsen naar herinneringen van Oud-Indisch Officier van Gezondheid (vervolg). — De vele fraaie illustraties in dit Nr. mag wel spe- ciaal genoemd worden de afbeelding eener optocht van een eenvoudig bruidspaar in Soerakarta.

Korte Berichten voor Landbouw, enz.

Nr. van 12 Febr. bevat het vervolg van het overzicht van de productenmarkt op Java en Madoera gedurende het vierde kwartaal van 1925. — Verder het overzicht van een overzicht van den uitvoerhandel van Java en Madoera gedurende 1925. — Voorts mededeelingen over den Ned.-Indische tabakshandel. Enz.

„Nederl.-Indië-nummer" van „Nederl.-Vooruit!" — „Nederl.-Vooruit!", het orgaan van den Nederlandschen Bond van Vrijwillige Burgerwachten, heeft een bijdrage van contra-propaganda tegen de communistische partij in Indië, een serie in de Avondpost verschenen in inhoudt de bekende denkbelden van Raden Noto Soeroto als een speciaal Nederland-Indië-woord verschijnen. Luit.-generaal Swart, oud-voorzitter van den Raad van Ned.-Indië, heeft er een woord voor geschreven. Het is de bedoeling het nummer in ruimen kring te verspreiden. —

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië. — Hoofdzakelijke inhoud van No. 32. Rubberstumps in de Indische gewesten, door H. Kremer. — Kolloïden, door Dr.

Jonge Dame

van goeden huize, 22 jaar, zag zich gaarne geplaatst ter verzorging van kinderen, bij Hollandsche familie in Indië. Diploma N. Huis-houdschool en Kinderverzorging en Opvoeding.

Brieven onder No. 5270 aan het Bur. v. d. Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

A. W. K. de Jong (vervolg; zie ook No. 33). — De waarde van de rubber-export der Sumatra's Oostkust. — Samenwerking in den landbouw (door T. Ottolander). — De met rubber beplante uitgestrektheden in Ned.-Indië gedurende 1924. — Groenbemestingsproeven.

Id. No. 33. Plantverband van thee, door C. M. Hamaker. — Balans-analyses voor rubbermaatschappijen. — Bemoeienis met Inlandsche landbouworganisaties.

Archief voor de Rubbercultuur in Ned.-Indië.

Inhoud van jaarg. 10, No. 2 (Febr. '26). Onderzoekingen over bevolkingsrubber in verband met de enquête van het Native Rubber Investigation Committee, door ir. W. Spoon. (Verhandeling in Holl. en Engelschen tekst). — Referaten. Bestrijding van parasieten met latex. — Een bijdrage tot de kennis der melksappen.

De Indische Mercur.

No. 11 (17 Maart '26). Berichten van de Afdeling Handelsmuseum van de Kon. Vereeniging Koloniaal Instituut. No. 25. Kajoepoetih olie (cajeputolie), door D. B. Spoelstra. — Rijksvoorlichtingsdienst ten behoeve van den Rubberhandel en de Rubbernijverheid te Delft. Verslag van de werkzaamheden over de jaren 1922—'24. Bespreking door Prof. Dr. P. van Romburgh. — Een Gouvernementeel suikerfabriek op Java? door H. Ch. G. J. van der Mandere. — Meerjarige overzichten van den in- en uitvoer van Ned.-Indië 1924 (Bespreking). — De met koffie beplante uitgestrektheden in Ned.-Indië 1924. (Ontleend aan Mededeeling No. 22 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek). — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zomede de overige vaste rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Inst. geeft in dit Nr. recente literatuur over oliën, vetten en wassen.

Locale Belangen.

Afl. 15 (van 1 Febr.) bevat een korte nabetrachting over de eerste zitting van den Provincialen Raad van West-Java door J. J. G. E. Rückert. — Verder o.m.: Organieke wetgeving, door J. J. Emons, met Naschrift van Kerchman. — De Stads-gemeente-ordonnantie, door Kerchman. — Decentralisatie. — De Decentralisatie in den Volksraad (vervolg). Enz.

Zending en Missie.

Berichten uit de Heidenwereld. Maart—April 1926. Toespraak gehouden te Paramaribo bij de begrafenis van zendeling F. Petersen door W. Burkhardt. — Ter nagedachtenis † Friederich Petersen. — Uit den arbeid der Stadszending Paramaribo, 1 Nov. 1924—31 Oct. 1925.

Berichte der Rheinischen Missions-Gesellschaft, 1926, Nr. 3. Die letzten Wochen eines Rheinischen Missionars in Borneo.

Annalen der St. Joseph's Congregatie. Febr. '26. De Doesoens van Borneo, door Father J. Staal. De Katholieke Missiën, Maart '26. Wat beteekent „Laran" voor de Katholieke missie onder de Beloe's op Timor? door P. Berschbach.

De Banier. 4 Febr. '26. Dr. John Mott op Java (vervolg). — Bali en de kunst.

Sri Poestaka.

Het Febr.-Nr. van dit door „Volkslectuur" te Weltevreden uitgegeven maandschr. in de Maleische taal, bevat als gewoonlijk leerzame artikelen, verlicht met fraaie foto's. Zoo komen er in voor een reproductie van het geschilderd portret van den Gouverneur-Generaal; een beschrijving van de stad Londen; een Maleisch gedicht; een artikel over de landbouwschool te Luzon (Manilla); een opstel over den Inlandschen landbouw. Enz.

Het adatrecht van Nederlandsch-Indië, door Mr. C. van Vollenhoven, hoogleraar te Leiden. Tweede deel, aflevering 3 (vervolg van het godsdienstig deel van het adatrecht: Mohammedaansch recht (slot) en Christelijk recht, Beging der 3e afdeling: Handhaving van het adatrecht van Nederlandsch-Indië). Leiden, Boekhandel en Drukkerij voorheen E. J. Brill.

Maleisch woordenboek. Maleisch-Nederlandsch, Nederlandsch-Maleisch, in de officiële Maleische spelling. Door Prof. Dr. Ph. S. van Ronkel. (Gedr. G. B. van Goor Zonen).

Verslag betreffende den Gouvernements Pandhuisdienst over het jaar 1924. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Verslag over de Burgerlijke Openbare Werken in Nederlandsch-Indië over de jaren 1921, '22, '23 en '24. Eerste gedeelte: Gebouwen. Met platen. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

NIJMEGEN

P. TH. VIS, BANKETBAKKER

ST. ANNA STRAAT 250 HOEK GROENESTRAAT 5600

NIJMEGEN TELEFOON 950

EERSTE KLAS BANKETBAKKERIJ

Specialiteit in Boterspeculaas

TUIN-
MEUBELN

Beste sortering en laagste prijzen, bij

G.F.A. DRIESSEN

NIJMEGEN.

3219

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1865

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdag na 12 uur gesloten

Directeur: A. VAN BOXTEL.

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h

DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34

ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b

Telefoon van 9—12 10733

ARNHEM, G. J. Hoetink, Emmastraat 58

N. N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten.

Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

„KEIZERSHOF"

v/h Firma SCHADE & OLDENKOTT

5129

SPUISTRAAT 2 hoek Veenestraat DEN HAAG

Speciaalhuis in:

Wollen-, Zijden-, Katoenen- en Fluweelen Stoffen

(Steeds ingang van Nouveautés)

N.V. Meubelhandel en Taxatiebureau
„NABA”
 Willem de Zwijgerlaan 52 - DEN HAAG - Telefoon 54497

Het goedkoopste adres voor
Complete Meubeleeringen

In- en Verkoop van Nieuwe- en 2e-hands Meubelen

Verzendingen naar geheel Neerland, Oos- en West-Indië

5181 Beleefd aanbevelend, DE DIRECTIE

Koude in Holland

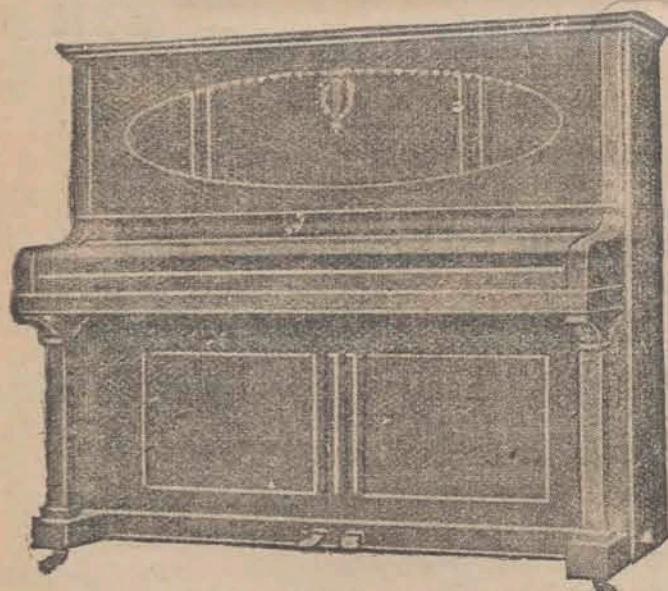
Bestel Uw Brandstoffen bij de
 Handelsvennootschap

1/2 C. BOSMAN & Co.

te Den Haag. U bekomt prima kwaliteiten tegen scherp concurrerende prijzen. Vraagt prijscourant bij aankomst in Holland

Kantoor en Magazijnen:
2e Luifdwarsstraat 14 (Laakhaven)
 TELEFOON 16801 en 32570. 5089

CORN. P. LAUS - DEN HAAG
 Piano- en Orgelhandel SCHEFFERSSTRAAT 165

Vertrouwd adres voor nieuwe en gebruikte Piano's
 Stemmen en repareren vakkundig 5241
 GEREEDMAKEN VAN PIANO'S VOOR DE TROPEN

UW ADRES

VOOR

Gedistilleerd en Gebottelde Wijnen

IS

5183

Firma Wed. J. C. VAN DEN BERG & Co.

JACOB VAN CAMPENPLEIN 12
 DEN HAAG - TELEF. 35212

FILIAAL: ASTERSTRAAT 107

TELEFOON 36308

T. H. TIEMAN

Horlogemaker

voorh. Chef b. d. Heer A. B. Thiemessen

SPECIAL ADRES

voor het herstellen van afgekeurde-, antieke- of kunstige

Uurwerken

Pieterstraat 23, Den Haag

nabij de Prinsstraat 5218

Staking en Indisch communisme, door K. (Vrijzinnig Weekblad, 11 Febr. '26).

Een Fransch oordeel over Ned.-Indië (uitvoerige bespreking door L. J. de G., van Angoultant's werk). (De Ind. Verlofganger. (19 Maart '26).

De Palaeo-botanische Djambi-expeditie. Mededeelingen uit de rapporten van Dr. Zwierzycki en Dr. Posthumus. (Maatschappij ter bevordering van het Natuurkundig Onderzoek der Ned. Koloniën. Bulletin No. 81).

Heidensche begrippen bij de volken van Nederlandsch-Indië, door H. J. Voskuil. (Dictaat ten dienste van het onderwijs aan de cadetten der Kon. Mil. Academie en leerlingen van den Hoofdcursus). (Breda, Broese en Comp.).

Het meer van Limboto op Celebes, door K. S. L. Metz. (Buiten, 1925, bl. 622.)

Schetsen uit Indië, door H. Feriz. (Uit het Duitsch). II. Naar den Bromo. III. Boroboedoe. Met afb. (Opgang V, bl. 1173, 1248).

Met een Speda door Sumatra, door G. de van der Schueren (slot). (Opgang, V, bl. 1188, 1213).

Zinnebeelden en motto's van eenige West-Indische koloniën, door F. Oudschans Dentz. (Navorscher, 1925, bl. 250).

BOEKAANKONDIGING.

Als No. 40 in de reeks der werkjes van Elsevier's Algemeene Bibliotheek is door de Maatschappij uitgegeven: De West-Joden en hun letterkunde sinds 1860 door Sigfried van Praag. Schr. droeg zijn werk op aan de nagedachtenis van zijn vader. Zijn doel: het verzamelen van wat Joodsche schrijvers voor hun volk in 't bijzonder overgelaten hebben, heeft schr. zeker bereikt. En om een beeld te geven op welke wijze hij zijn stof — voor Joden en niet-Joden — behandeld heeft, volgt hier de inhoud, voorafgegaan en gevolgd onderscheidenlijk door Voorwoord, Inleiding en Slotwoord met namenregister: Frankrijk, Duitschland, Engeland, Nederland. Voor literair aangelegden is dit werkje een waardevol bezit. De uitgave is in den heden verzorgd van Elsevier.

Dicteeboek-Fransch.

De Algemeene Steno Dactylografische Uitgaven Centrale (A. S. D. U. C.) zond der Redactie, ter aankondiging, toe een ex. van het Dicteeboek-Fransch door A. A. Schoevers, een werkje, dat door het toenemend gebruik van de stenografie in een behoefte voorziet en dat, zooals de samensteller zich voorstelt, ongetwijfeld er toe zal bijdragen om het Steno-onderwijs in Nederland en de Koloniën te verbeteren.

1) Deze en de volgende titels zijn ontleend aan Nijhoff's Index.

Suriname.

Verschenen is de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende de Surinaamsche begroting voor 1926.

Wij lezen daarin o.m.:
 „In verband met de omstandigheid, dat hij vóór zijn optreden als Minister van Koloniën slechts weinig gelegenheid heeft gehad om, anders dan in zeer algemeen zinn, zich een oordeel te vormen omtrent de vraagstukken, welke voor de bestuursvoering ten aanzien van de in Amerika gelegen Nederlandsche gebiedsdeelen van belang zijn. Omdat de ondergeteekende zich thans er van te onthouden om aangaande elk der in het Verslag ter sprake gekomen punten van regeringsbeleid al dadelijk eene uitspraak in bepaalde richting te geven.

Gaarne geeft hij echter de verzekering, dat het zijn ernstig streven zal zijn, een weg te vinden, waarlangs Suriname tot grooter welvaart kan worden gebracht. Evenals de leden, die in den aanhef van het Verslag aan het woord zijn, is de ondergeteekende getroffen door de tegenstelling, welke de huidige weinig bevredigende toestand van Suriname vormt met hetgeen ten deze zou mogen worden verwacht in een vruchtbaar tropengebied, dat, naar de eenstemmige uitspraak van tot oordeelen bevoegden, in menig opzicht groote ontwikkelingsmogelijkheden biedt.

Of en, zoo ja, in hoever de bestuursorganisatie te groot zou zijn opgezet, is een vraag, waarop de minister voor het oogenblik geen weloverwogen bescheid zou vermogen te geven. Zijn aanvankelijke indruk is,

Fa. L. J. J. HAZELZET

Slachthuiskade 1 — DEN HAAG — Tel. 10

ANTHRACIETNOOTJES

in papieren, stofvrije verpakking, Stof- en Steen verzegelde sluiting; geen kolenbergplaats; gemiddeld hanteerbaar. — 5087 VRAAGT PRIJSCOURANT

dat, in verband met den stand der financiën van gewest, in dit opzicht in Suriname verdere verspreiding noodig en mogelijk is, ook al houdt men rekening met de omstandigheid, dat een dunne, verspreidende bevolking als daar wordt aangetroffen, relatief hogere bestuurskosten vergt.....

.....De ondergeteekende heeft nog geen gelegenheid kunnen vinden om aandacht te wijden aan de publicatiën van professor Kiehlstra en het artikel van heer W. Arntz in *De West-Indische Gids*, die in Voorloopig Verslag bespreking vonden.

Bij de hernieuwde overweging van de vraag, op welke wijze verbetering in den economischen toestand zou zijn na te streven, zullen uiteraard ook het rap van de „Suriname-commissie” van 1911 en dat van „Suriname-Studie-Syndicaat” van 1919 wederom in beschouwing worden genomen. Ongetwijfeld zullen evenzeer in den kring der overwegingen komen dit verband in het Verslag aanbevolen maatregelen zake uitbreiding der immigratie, nopens onderzochten en proefnemingen op agrarisch gebied overkomstig het in 1922 verschenen rapport van den dischen landbouwkundige, den heer Tj. Pytler betreffende bevordering van de oprichting van landbouwondernemingen, alsmede omtrent aankomst van den klein-landbouw.....

Over de grenskwestie lezen wij het volgende: „De ondergeteekende heeft nog niet de gelegenheid gehad om zich een oordeel te vormen over de gelegenheid, welke onder dit hoofd ter sprake is gebracht. Hij moge voor het tegenwoordige volstaan te verwijzen naar de uitvoerige beschouwingen, Minister de Graaff bij herhaling aan deze zaak gewijd. Uit die beschouwingen blijkt onder meer, er in de praktijk — een praktijk van vele jaren — de westelijke grens van Suriname geen onzekere bestaat, waaraan een einde zou dienen te worden gemaakt. Ook moge er aan worden herinnerd, dat Minister van Buitenlandsche Zaken nog zeer onlangs heeft verklaard van gevoelen te zijn, dat er geen leiding bestaat deze aangelegenheid tot eene internationale quaestie te maken.

Zoolang hij de stukken ter zake nog niet heeft bestudeerd, moet de ondergeteekende bezwaar maken zich uit te moeten spreken nopens het overleg van een gedeelte der stukken aan de Kamer.”

Het is jammer dat de Minister zich niet heeft bepaald tot de eerste zinsnede. Als Zijne Excellentie toe komt de „uitvoerige beschouwingen” van Minister de Graaff te lezen — wij hopen dat daartoe niet lang worden gewacht tot een volgende begroting — dan hij tot de overtuiging komen dat die beschouwingen verward en troebel zijn en blijk geven dat die Minister de zaak waar het om gaat niet heeft begrepen en heeft willen begrijpen. Dr. Koningsberger zal, wij niet nalaten tevens te lezen de glasheideren betoog door de heeren IJzerman en Cramer in de Tweede Eerste Kamer gehouden.

Wat de verklaring van Jhr. Mr. van Karnebeek treft willen wij hier volstaan met de opmerking tegenover diens gevoelen staat de meening der Staten-Generaal, die reeds gedurende een kwart eeuw dringen op een regeling van deze kwestie met Engeland. Jhr. van Karnebeek is geen Mussolini. Zijn „gevoelen” zonder meer, behoeft niet beslissend te zijn. De Staten-Generaal mogen eischen de gronden, waarop dit gevoelen berust, te vernemen.

Ten slotte meenen wij Dr. Koningsberger in weging te mogen geven van de artikelen over grenskwestie in „De West-Indische Gids” kennisnemen. Hij vindt daar alles bijeen in handiger maat dan in de officieele stukken.

De berichten uit Suriname omtrent de weersgesteldheid zijn verontrustend. In „De West” van 16 Febr. lezen wij dat Paramaribo dien dag heerlijk was verlicht door een flinke regenbui, die ook in verscheidene districten is gevallen. Het nummer van 19 Febr. bericht: „De enkele korte buien in Paramaribo voor de watervoorziening van belang geweest. wateraanvoer per trein kon voorloopig worden staakt. Ook in de districten schijnt op de meeste plaatsen eenige regen gevallen te zijn, doch nergens regenval voldoende geweest. De loostrentzen en plantages lijven droog. De regen, die gevallen is dadelijk in den grond getrokken. Ook in de binnenlanden is het nog niets gedaan. De waterstand is even laag: bij Kwakoegras heden 45 c.M., bij K. station 65 c.M. en bij Dam 18 c.M. In de binnenland heeft het de laatste twee weken in het geheel niet geregend.”

FIRMA H. MOLIERE

BOEKBINDERIJ EN

LINIËERINRICHTING

HOOTMARKT 28 30

'S-GRAVENHAGE TELEF. 10704

VERLOFGANGERS

wanneer U zich in Den Haag vestigt
vraagt dan eens prijsopgaaf voor **ALLE**
Electrische Artikelen aan bij:

K. C. CREMER Aert v. d. Goesstraat 10 Den Haag
Telefoon 54325

MAGASIN DE NOUVEAUTE'S
v.h. Gebr. LEVIJ
Hoofdstraat 144 - APELDOORN - Tel. 162

DAMES- EN KINDERCONFECTIE
MODE-ARTIKELN - LINGERIE
CORSETTEN **HOEDEN, enz.**

Curaçao.

Havenverbetering.

Wij kunnen er helaas niet aan denken het Voorloopig Verslag van den Koloniaal Raad op het in ons blad van 11 dezer meegedeelde ontwerp van den gouverneur in zijn geheel af te drukken. Het is een lijvig stuk, dat in omvang zeer afsteekt bij de sobere toelichting van het ontwerp. Wij bepalen ons tot enkele uittreksels.

Ten aanzien van de Handelskade verklaren de afdeelingen zich geneigd mee te werken aan het tot stand komen der voorgestelde verbredening. Ook tegen de verlegging van de as van de Emmabrug worden alleen technische bezwaren geopperd. Aangedrongen wordt op slooping van het stukje fortmuur, waarin de Spaar- en Beleenbank haar kantoor heeft. De demping van de beide kanten aan den hals, die toegang tot het Waaiat geeft, heeft geenszins de instemming van al de leden; zij onttrekt ruimte aan het vaarwater, dat thans reeds te eng is. De verbredening van de De Ruyterkade voor en bewesten het gelijknamige plein wordt door deze leden afgekeurd. Bij aanleg van de brug, als thans ontworpen, hebben de te bouwen loodsen aan den kant van de Van den Brandhofstraat weinig praktische waarde, daar het vervoer van lading naar en van de loodsen slechts over het water zal kunnen geschieden. Een gewapend-betonbrug, die niet open kan, van de Van Radersstraat naar de De Ruyterkade maakt het onmogelijk in de toekomst op de terreinen op Schaarlo, aan het Waaiat gelegen, schepen te bouwen, zoals vroeger meermalen gebeurd is, aangezien die schepen, als zij niet onder de brug door kunnen, het Waaiat niet uitgeslept kunnen worden.

Een lid, de *Amigoe* verklaart dat het de heer Gorsira is, maakte bezwaar tegen het Waaiat-zeilvaarhavenplan, dat, volgens hem, niets nieuws bevat, en verre van bevredigend is, omdat het hoofddoel, ontlasting van de haven van de opeenhooping van zeilschepen en verkrijging van onder controle van het gouvernement staande kaden voor het aanleggen van schepen en lichters tot lossing en lading van goederen, niet wordt bereikt. De heer Gorsira verbindt hieraan een uitgewerkt voorstel, waarbij dit een en ander wel verkregen wordt. Hiervoor is noodig verplaatsing der brug nog verder in oostelijke richting en aankoop van verschillende terreinen. Ook dit voorstel heeft in de onderdeelen niet de instemming van de afdeelingen kunnen verwerven. Wel de verplaatsing van de brug en de hoofdzaak van het voorstel-Gorsira.

Wat de onkosten betreft — vraagt de Raad op welke posten en tot welk bedrag ongeveer de gouverneur denkt te bezuinigen en van welke posten wegens normaal accres meer opbrengst te verwachten is, en hij voegt er fijntjes aan toe, dat hij ook wel zou willen weten „de gronden, waarop die opvatting eenige maanden na het tot stand komen van de begroting en reeds bij den aanvang van het dienstjaar uitgesproken, berust.”

Een en ander heeft den gouverneur aanleiding gegeven, in een brief aan den Raad te schrijven:

„Afgezien van den loop van den noodigen grond waarvoor de heer Boom f 40.000.—¹⁾ vraagt, zal de bouw zeker f 100.000.— meer gaan kosten, een bedrag, dat niet te vinden is uit de middelen, ook niet indien men op een normaal accres rekent.

Anders staat de zaak, wanneer van den Raad de medewerking tot het invoeren van een tijdelijke, bijzondere heffing zal kunnen worden verkregen.

Een dergelijk voorstel kon door mij niet aanstonds worden gedaan, daar de weinig tegemoetkomende houding van den Raad tegenover een voorstel mijnerzijds om een kleine verhooging van de invoerrechten te verkrijgen, mij weerhield opnieuw een poging tot versterking der middelen te doen.

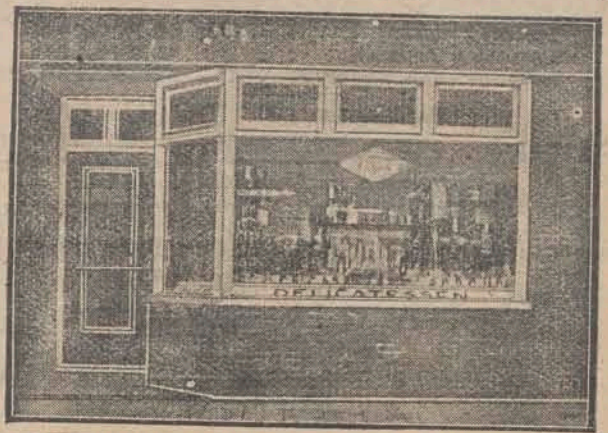
Thans zij het mij vergund Uwen Raad mede te deelen, dat het Gouvernement slechts voor een korten tijd optie heeft tot koop van de benodigde gronden van den heer Boom. Het is daarom van belang, dat ik door Uwen Raad zoo spoedig doenlijk wordt ingelicht of Hij zich kan vereenigen met den aankoop van voormelde gronden voor eene som van f 40.000.—, door den heer Boom na loven en bieden als de uiterste genoemd waarvoor hij bereid is den grond af te staan.

Nu mij is gebleken, dat in beginsel bij den Raad geen bezwaar bestaat tegen eene blijvende voorziening van de Handelskade, met uitbouw van de De Ruyterkade, enz., zij 't ook, dat dunderd werk wordt uitgevoerd,

1) Later verminderd tot f 35.000.—.

N.V. „DE GASTRONOOM”

Compleet en Kruidenierswaren tegen concurrerende prijzen

Goudsbloemlaan 112 - DEN HAAG - Telefoon 32486

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 . ARNHEM.

EN GROS EN DETAIL

- Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodem uittrek, voor platen en filmpacks, hoefijz gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f: 4.5 in compur ad f 85.- per stuk.
- Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodem uittrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f: 5.4 met 3 chassis in étui ad f 45.- per stuk.
- Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R. applanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.
- Prima Klappcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f: 8 ad f 9.75 per stuk.
- Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.
- Cassetten, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.
- Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.
- Automatische Ontspanner voor tijd en moment f 6.- p. st.
- Metaal Stativen, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk, alle prima koper.
- Ledertassen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.
- Verder AGFA Filmpaks en Rollfilms, etc.
- Conditie: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
- Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.
- Bij Engrosafname reductie.

5071

HUISBRAND

HAAGSCHE BRANDSTOFFENHANDEL
H. V. BEUSICHEM JR.
THOMSONLAAN 113, h. Valkenbosch, Tel. 36409

INDUSTRIEKOLEN

J. M. HERMANS .:. BLOEMIST

AANLEG EN ONDERHOUD VAN TUINEN
VAN TUIJLLSTR. 3, VOORBURG (Post Den Haag)

AMARYLLUS HIPPEASTRUM
Extra voor Kamercultuur
PRIJS PER BOL f 2.-
Per 10 Bollen f 18.-

Levering van diverse BOOMEN, HEESTERS, ROZEN
VASTE PLANTEN EN BLOEMBOLLEN
SOLIED ADRES
Prijsopgaaf wordt gaarne zonder enige verplichting verstrekt

„De West” van 26 Febr. acht den toestand kritiek: „Zware wolken — die in gewone tijden plasbuien gouden beteekenen — trokken de laatste dagen over Paramaribo, zonder regen los te laten. Zoo nu en dan valt er een motregen voor enkele minuten, maar de droogte blijft overheerschen.

De berichten uit de districten luiden nu wel zeer vastig. Stond de koffie tot dusver flauw, de laatste tekenen beginnen groote boomen af te sterven. De jonge plantingen waren al eerder bezweken. Onder de cacao-boomen neemt de sterfte toe. De suikerplantages kunnen het verlies reeds in honderden tonnen suiker schatten.

De voorziening van drinkwater voor de arbeiders wordt een steeds moeilijker probleem. Verscheidene groote plantages moeten booten dagen ver uit sturen om drinkwater te halen.

In Nickerie is de nood hoog gestegen en in Coronie waar zoutwater doorgelekt is in de zoutwater-savana) de toestand zoo kritiek, dat het Gouvernement in derijl een boortoestel daarheen heeft gezonden, om vrachten onder den grond water te vinden. De droogte van 1912 was erg, maar de tegenwoordige overtreft haar.”

Bij een brief van kleine landbouwers, die klagen over een benard toestand waarin zij ten gevolge van de droogte verkeerren, teekent de redacteur van „De West”

De toestand is ongetwijfeld meer dan benard. „De West” streekt hulp te verlenen is echter uiterst moeilijk. Zou het misschien mogelijk zijn indirect den landbouwers eenige verlichting te geven, door de commissarissen te machtigen in gevallen waarin zij dat noodig achten, voor een of meer jaren vrijstelling of uitstel van de betaling van huur te verlenen?”

Aan het slot van een artikel over „de verlenging der Arbitrage-conventie met Engeland” schrijft „Het Vrije Land” van 12 Maart, Avondblad A:

De nieuwe lezing heeft echter geen verandering gebracht en ook de praktijk is bij het oude gebleven. Ten minste wat de arbitrageverdragen betreft, is de oude stelsel — zoo men dit woord kan gebruiken — ook na 1922 blijven bestaan, waarvan het gevolg kan zijn dat b.v. een voor onze belangen gewichtig compromis met Engeland over de zoozeer besproken grensovergang tusschen Suriname en Engelsch Guyana niet door de Kamers zal behoeven te worden goedgekeurd. Moge men nu niet bevreesd zijn, dat de tegenwoordige zake zoozeer kundige minister van Buitenlandse Zaken van art. 2 der eventuele goedkeuringswet gebruik zal maken, hetwelk in strijd zou zijn met het belang, de bevoegdheid blijft bestaan en niemand kan het of opvolgende ministers denzelfden ruimen blik hebben, waar het de veiligheid en het belang van den staat betreft. Daarom kan men de bepaling van art. 2 blijven betreuren.”

Wij wenschen hieraan toe te voegen, dat hetgeen de vorige Ministers van Buitenlandse Zaken met Engeland tot de westelijke grens van Suriname misgevoerd is, tot voorzichtigheid maant.

„Bureau voor Handelsinlichtingen”. Oudebrug Amsterdam, heeft een nuttig werk gedaan door afgifte van een geschrift „Les Indes Occidentales et Antillaises”, van de hand van den heer W. R. Cham-directeur van het bureau. De heer Louis Deshay, directeur de langue française te Amsterdam, schrijft een avant-propos bij en Dr. C. F. Schoch — preface van de West-Indische Kamer — een préface. Het geschrift bevat een schat van gegevens over Suriname en de kolonie Curaçao en geeft een drietal afbeeldingen. Hier en daar vonden wij een drukfout.

„N. R. Ct.” van 20 Maart, Ochtendblad C, bevat het juist verschenen nummer 10 van „De Amsterdamsche Gids” en daarin de afbraak van de „muur van Oomeneyer” op het Muntplein door de studenten. Het geval staat ons levendig voor den geest, dat wij kunnen op het oogenblik de hand niet leggen op onze uitknipsels uit dien tijd. De aanvoerder der studenten was wijlen Anton Verschuur, student in Genee. Het heldenfeit eindigde met een apotheose van Verschuur in de studenten-sociëteit. Tijdgenooten van Verschuur zullen zich den feestavond herinneren.

voor Hondenartikelen:
Hondenvoeder, Dogcakes, Hokken, Manden, Stoelen,
Halsbanden, Lijnen, Transporthokken, enz.

IS HET ADRES:

P. H. VERSEVELDT
Hendriklaan 204 - 's Gravenhage - Tel. 53384
ortzetting der zaken v. d. Fa PETERS & Co., Parkstr. 97)

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve 20,536,861.-
Buitengewone Reserve 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straats-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscréditbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

5024

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRAHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

Berijdt
Gazelle
Geen beter Hollandsch rijwiel
J.F. VROLIJK ZOUTMANSTR. 10^A
TEL. 34725
'S-GRAVENHAGE.

Wanneer U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **grote oplagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen
Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

ONDERLINGE LEVENSVZERZEKERING VAN EIGEN HUL

Hoofdkan oor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3.

Bijkantoor: BATAVIA, Voorrij Zo

Gunstige Tarieven en Verzekeringsvoorwaarden.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. V. E.

mits het beter aan het gestelde doel beantwoordt, zou ik het op prijs stellen tevens van Uwen Raad te vernemen of ik op medewerking zijnerzijds kan rekenen tot invoering van een tijdelijke bijzondere heffing, waaruit de gelden gevonden zullen kunnen worden tot bekostiging van buitengewone kosten verbonden aan den bouw van de door den Raad voorgestelde brug over het Waagat en aan den koop van de gronden van den heer Boom, ter verschaffing van een uitweg in het verlengde van die brug naar den Scharlooweg."

Een boekhandel op Curaçao.

Ofschoon wij, toen wij in ons blad van 17 Dec. l.l. schreven over *Wat Curaçao mist?* wel heel goed wisten, dat er plannen in overweging waren, om dat gemis op te heffen, hebben wij toen toch niet durven hopen, dat zoo spoedig het gebrek zou worden weggenomen.

Berichten, waaraan wij niet behoeven te twijfelen, zeggen het nu zoo stellig mogelijk: Curaçao krijgt zijn boekhandel over drie maanden. De firma „Algemeene Importboekhandel J. W. F. Sluyter" hoopt de zaak te openen in een pand, op het daartoe meest uitgelezen plekje in Willemstad. Het onderzoek ter plaatse, dat daartoe eenige maanden geleden zou zijn ingesteld, moet met goeden uitslag bekrond zijn. Het zou ook al te gek zijn, als Curaçao het langer zonder boekhandel had moeten stellen. Wat er nu is, verdient den naam van boekhandel niet.

De nieuwe zaak zal ook kantoorartikelen ten verkoop aanbieden. Zij zal er niet minder om zijn, ook al omdat Curaçao op dat gebied thans niets noemenswaard heeft.

Wij wenschen de nieuwe onderneming alle mogelijke succes. Komt zij flink voor den dag, in alle opzichten, dan zal zij allen tot zich trekken, als zij van haar monopolie geen misbruik maakt. En omgekeerd herhalen wij onze opwekking aan bestuur, colleges, ambtenaren, instellingen, ondernemingen, particulieren, enz., enz. om als één man (en als één vrouw) de zaak te steunen.

Het Curaçaosche Droogdok.

Van de meest bevoegde zijde ontvingen we de mededeeling, dat het *Droogdok* voor de *C. S. M.* gebouwd wordt door de *Rotterdamsche Droogdok Mij.* Het dok bestaat uit vijf afdelingen, het is 320 voet lang, 76 voet breed en 30 voet diep; het heeft een hefvermogen van 3000 Eng. ton. Het zal geheel gemonteerd naar hier gesleept worden en waarschijnlijk in Augustus van dit jaar hier aankomen. (A. d. C.)

Geschiedkundige Sprokkelingen.

Verleden week schreven wij, dat de fa. Nijhoff voor een volledige jaargang van de *Cur. Crt.* meer dan 100 gulden vraagt. Bedoeld is, dat dit de prijs is van een volledig stel jaargangen.

Uit den Verren Vreemde.

De voorbereiding der ontwapenings-conferentie en Indië.

De Volkenbond laat zich niet ontmoedigen door het mislukken van de poging om Duitschland nu reeds als lid te mogen opnemen. Deze loop van zaken opent nieuwe perspectieven, waarover allen, die invloed in den bond hebben, of die hopen wat meer invloed te krijgen, nader hebben na te denken alvorens te kunnen zeggen in welke richting zij hun schreden voortaan meenen te moeten zetten.

In dit verband komt 't ons ook wijs voor om de z.g. ontwapeningsconferentie niet af te voeren van de onderwerpen, die de Volkenbond op zijn program van actie heeft, maar kunnen wij 't niet wijs prijzen, de voorbereidende conferentie reeds in Mei te laten samenkomen.

Aanvankelijk was hiervoor 15 Februari genoemd. Men achtte den tijd voor de regeling en voor een rijpe overweging te kort. Nu is 17 Mei als datum gekozen. Voor de regeling behoeft deze overweging misschien niet meer te gelden, al heeft de uitnodiging aan nog eenige Zuid-Amerikaansche staten gezonden om zich te laten vertegenwoordigen er toch rekening mede te houden, dat twee maanden niet veel is voor vertegenwoordigers, die zich in een kwestie moeten inwerken nadat de betrokken regeering nog eerst den tijd zal moeten hebben om op de ontvangen uitnodiging een beslissing te nemen, waarna de heeren dan een verre reis hebben te maken. Voor de rijpe overweging is overigens

voor alle landen, die zich ter voorbereiding der ontwapeningsconferentie te Genève zullen laten vertegenwoordigen dit tijdperk van twee maanden onvoldoende te achten, juist door de nieuwe toestanden, die zich het zetten zijn na de pas doorleefde Volkenbond emoties.

't Is waar, het doel der bijeenkomst is slechts bespreken van de wenschelijkheid van een conferentie om tot internationale wapenbeperking te komen, om c. q. ter voorbereiding van zoodanige conferentie het noodige te doen, maar de punten op de agenda deze bijeenkomst gebracht (eerder reeds door ons weergegeven) vragen, wil men tot een vruchtbaar handeling kunnen komen, toch een meer bezonnen stand dan men na twee maanden kan hebben. Uij h tot tijd en wijle dat de in September a.s. te houdende Algemeene Volkenbondvergadering meer heid in de wereldverhoudingen zal hebben kunnen brengen, zou naar onze meening dus verstandiger geweest.

Aan deze opmerking hebben wij er nog een toevoegen, waarvoor het Koloniaal Weekblad zich pleitbezorger mag maken. Volgens een dagblad zal Nederland worden vertegenwoordigd door Jhr. J. Loudon, onze gezant te Parijs, met een generaal een marine-officier als deskundigen. Men kan bij heer Loudon en bij den marine-officier eenige van koloniale aangelegenheden aannemen, maar voor de toekomst het gebied in Oost-Azië bij de logskansen zeker niet in mindere mate betrokken dan dat in Europa, waar bij de vraagstukken betreffende wapenbeperking aan Indië volle aandacht schenken, waar bij bijna alle internationale regelingen de Volkenbond zich voor de koloniale kwesties als moeilijkheden van zeer bijzonderen aard geplaatst en waar eindelijk aan Indië en aan zijn weermacht den indruk mag worden gegeven, dat zij als een worden beschouwd, daar dringt de noodzakelijkheid zich op aan de Nederlandsche vertegenwoordigers een eerste rangs koloniaal-militair deskundige toevoegen.

De nieuwe Noordpoolexpeditie Amundsen-Ellsworth

De dappere leiders van den vliegtocht naar de Noordpool, die in 't vorige jaar niet ver van de pool met twee vliegtuigen neerstreken en toen, na buitengewoon geestes- en krachtsinspanning en met achterlating van een machine weer vermochten terug te keeren, in de tweede helft van Mei van dit jaar, een nieuwe tocht ondernemen. Zij zullen het ditmaal per bebaren luchtballon beproeven.

De reis gaat van Spitsbregen naar Point Barrow, Alaska, via de Noordpool. De afstand kan in 21 dagen worden afgelegd. Hoewel de tocht met groot vertrouwen op welslagen ondernomen wordt, worden voorraden meegenomen om er, sterk gerantsoord, desnoods 6 maanden van te kunnen leven.

Het hoofddoel is het onbekende gedeelte van de poolgebied te verkennen en vast te stellen in welke daar land ligt.

Het luchtschip wordt geleend door de Italiaanse marine, 't is ongeveer 100 Meter lang, en wordt dreeven door 3 motoren. Behalve Roald Amundsen (Noor) en Lincoln Ellsworth (Amerikaan) behelst tot de deelnemers: kolonel U. Nobile (It.), luit. R. er Larsen, luit. E. Horgen, luit. O. Omdal, kap. Wisting, kap. F. Gottwaldt, C. Olinkin, F. Ramn, Malmgren, allen Nooren, die als stuurman, machinist, nemer, waarnemer, radio-expert, meteoroloog, rijkskundige of geschiedschrijver een bepaalde taak hebben, terwijl overigens de ballon een aanvullende manning krijgt.

De verwachting is dat ergens land ontdekt en den zal worden. Wij vinden niet uitdrukkelijk welke vlag daar dan zal worden geheschen. Zoodanig, is de rivaliteit in dit opzicht zoo groot dat de eenigde Staten een eigen expeditie uitrusten om den voorrang te verzekeren. Mussolini, die in mate hulp heeft verleend, terwijl het Ital. luchtschip bouwer, kolonel Nobile, tot eersten stuurman heeft ook gaarne rechten willen doen gelden; Ellsworth, Amerikaan, heeft de financiering van de onderneming mogelijk gemaakt; de Noorsche regeering had vorige onderneming laten afkondigen dat door Amundsen te ontdekken land bij voorbaat al onder Noor vlag werd gebracht. Dit alles is echter bekend, zamenlijke ondernemers zullen 't over deze kwestie wel vooraf eens zijn geworden, zij zullen aan het wachten succes niet de kans verbonden willen zien een twist en strijd om de te planten vlag.

De wereld heeft in 1925 een drietal weken in

MACHINISTEN DIPLOMA

kunnen binnen 8-10 maanden behaald worden mede het **EIND-DIPLOMA** onzer Middelbare Technische School. Allen werden **direct** aan Suiker-Rubberfabrieken geplaatst; vele dankbetuigingen inzage. Internaat 400 gld. per 3 maand. **Extern** 500 gld. per maand. **Spoedige** aanm. Middelbare Technische School, **Ieplaan 129, Den Haag** (Lijn 3, 7) Spreekuren 12-2 en 6-8.

Haagsche Glazenwasscherij „Duinoord“
 Schuytstraat 57 : DEN HAAG : Tel. 34644
 FABRIEK VAN JALOUZIEËN, MARQUISEN
 EN ROLLUIKEN
 Levering van alle soorten Timmerwerk

Willem v. d. Waals

HEERENKAPPER — v/h Chef van de Firma JUSTMAN JACOB
 IEPLAAN, hoek Populierstraat No. 2 — Telefoon 31168
 GEVESVIGD SEDERT 1916 5078

Heeren Kapsalon

Groote Collectie PARFUMERIËN en TOILETARTIKELEN
 te, en zeer concurrerende prijzen

een kleine plaatsruimte weigeren, om een enkel ding — want ik zal op slechts twee zaken ingaan — recht te zetten.

Ten eersten maakt de schrijver in „Perniagaan“ er aanmerking op, dat er zou worden gezegd, dat de Chinese godsdienst minderwaardig is aan die der Christenen en dat de belijders der eerste door die der laatste als ongelooftigen of kafirs worden beschouwd.

Ik wil daarlaten wat individuele Christenen, of Europeanen, in dat opzicht wel eens misdrijven, maar ik moet beslissen afwijzen de voorstelling van zaken alsof de Zending daaraan schuld zou hebben. Het is algemeen bekend, dat zij den niet-Christen ook goddienstig volkomen in zijn waarde laat. Trouwens, zoo haar beginsel haar dat niet reeds voorschreef, zou de simpele overweging dit reeds doen, dat het zeer onverstandig zou zijn op deze wijze de belijders van andere godsdiensten tegen zien in het harnas te jagen.

De tweede klacht van den schrijver gaat over het hooge schoolgeld der Holl.-Chin. school te Bandoeng, een school, die mede met den steun van Chinese ingezetenen werd opgericht.

Deze is ook tot normaler proportie terug te brengen. De bedoelde school werd, ik meen in 1915, door de N. Z. V. opgericht met bouwsubsidie van het Gouvernement. Het verder benodigde werd door giften van Chinese ingezetenen bijeengebracht. Bij dit laatste werkte het paedagogisch volkomen juiste motief, dat, als Chinese ouders hun kinderen Hollandsch willen laten leeren, zij daarvoor iets over moeten hebben. In den eersten tijd waren onvermogens inderdaad van het betalen van schoolgeld vrijgesteld, maar de school staat onder Gouvernementsbepalingen en het is sinds een paar jaar verboden leerlingen kosteloos op te nemen. Een poging een fonds te vormen voor onvermogene leerlingen is mislukt.

De schrijver uit de weinig fraaie onderstelling, dat de Zending met deze school het behalen van winst zou beoogen. Voor nemzelf en ook voor Uwe lezers zal de onmogelijkheid daarvan onmiddellijk duidelijk zijn, wanneer zij bedenken, dat inkomsten en uitgaven der school door het Gouvernement worden gecontroleerd en dat elk eventueel batig saldo in 's lands kas moet worden teruggestort. Het is helaas een feit, dat de schoolgelden zijn verhoogd, maar dat was noodzakelijk, doordat de school met verlies werkte.

Met opnemng dezer rectificatie, waarover ik den Directeur onzer Zendingsschool te Bandoeng, die momenteel met verlof hier te lande is, gehoord heb, zult U mij zeer verplichten.

U bij voorbaat dankend en met de meeste hoogachting gaarne Uw dinstw.

Dr. K. J. BROUWER,

Oegstgeest, 10 Maart 1926. Zendingdirector.

Underschrift der Redactie.

Bij de vertaling van de artikelenreeks: „Een en ander over den Christelijken godsdienst in Ned.-Indië“ uit het Mal.-Chin. blad „Perniagaan“, heeft onze medewerker zich — als altijd — op een neutrale standpunt gesteld en zich dus eenvoudig bepaald tot het weergeven van den tekst. Nu Dr. Brouwer echter aantoonde, dat door deze artikelen het werk der Ned. Zendingsschool onbillijk en onrechtvaardig beoordeeld wordt, voldoen wij gaarne aan zijn verzoek om bovenstaande rectificatie op te nemen.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Amersfoort.

Maandag 15 Maart j.l. hield de Heer J. J. Neurdenburg, gewezen superintendent van de Ned.-Ind. Landbouw Mij., voor de afdeling Amersfoort onzer Vereeniging eene interessante voordracht met lichtbeelden over de suikerfabrikatie en het leven van den geëmployeerde bij de suikerindustrie.

Met een kort woord leidde de Voorzitter der afdeling, de Heer E. Roodhuyzen, den spreker van dien avond in en memoreerde, dat eenigen tijd geleden de Heer J. C. E. van Deventer eene lezing had gehouden over de suikercultuur, zoodat de voordracht, thans te houden, als het ware als een vervolg daarop kan worden beschouwd.

De spreker liet de aanwezigen onder zijn belangstelling-wekkende voordracht den loop van het suikerriet door de molens van de fabriek zien, vertelde ons het een en ander over de zuivering der sappen en over de chemische bewerking die deze hebben te onder-

Reparatie-Inrichting H. B. M. WEIJERS
 van Speijkstraat 164 Den Haag

ALLE VOORKOMENDE REPARATIES
 TEGEN ONDERSTAANDE PRIJZEN: 5081

H. Zol. en Hak. f 2.25	D. Zol. en Hak. f 1.50
Heeren Zolen. . . f 1.50	Dames Zolen. . . f 1.10
Heeren Hakken . f 0.75	Dames Hakken. . f 0.40
Kinderwerk naargrootte	Gen. werk f 0.50 hooger

164 VAN SPEJKSTRAAT 164
 TUSCHEN VAN DIEMENSTR. EN TASMANSTRAAT

VOORJAARS AANBIEDING
 WOLLEN EN ZIJDEN JAPONNEN

ALLE MATEN 5249 ALLE PRIJZEN

Electrische- en
 Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
GEZ. v. d. BOSCH & Co.
 Dirk Hoogenraadstr. 168, Scheveningen

Eigen waterinstallatie
Beslist zacht water

ZENDT PRIJSCOURANT OP AANVRAAG
 Speciaal ingericht voor het wasschen van
 GORDIJNEN en FIJNGOED 5224

DIAMOND ICE CREAM
 voor Room Ijs

is een samenstelling van prima grondstoffen, waarmede in 15 min. het beste Vanille Ijs bereid kan worden. Koud opdraaien, zonder eenige bijvoeging. DIAMOND ICE CREAM bevat Eieren-bourbon, Vanille-Suiker, kortom alles wat de eerste klas kok gebruikt, in bussen à 4 Kg. netto inhoud, met gebruiksaanwijzing. Inclusief en franco alles f 15.—, bij groote afname korting.

DIAMOND ICE CREAM
 boi wat s krim.

Tjampoerannja dari bakal bakal nomor satoe, d'adi dalem 15 menit bisa dapat es panili yang paling baik. Dingin di poetar tida tamba barang lain. Ini DIAMOND ICE CREAM tampoerannja telor Bourbon, geala panili, segala barang yang terpakai oleh koki nomor satoe Satoe bus isi 4 kilo bersi dengan atoe-rannja dan kirimnjan pranko f 15.—. Potongan di kasi, kaloe pesan banjak. 5055

JOH. B. SCHOLTEN, Brouwersgracht 288, AMSTERDAM.

Ontbreekt het U aan gelegenheid onze Koloniën te bezoeken, neem dan een abonnement op het rijk geïllustreerde Maandblad

Nederlandsch-Indië
Oud en Nieuw

Abonnementsprijs 20 Gulden per jaargang
 Directie en Adm. Nobelstraat 20, Den Haag

ing geleefd omtrent het lot der Amundsen-Ellsvlietguit-expeditie; de wereld zal hierdoor de onderneming te meer in groote emotie volgen. de afloop zijn overeenkomstig het vaste vertrouwen de dappere mannen zelf hebben op deze nieuwe rring door de moderne wetenschap van het tot nu bereikbare.

Emigratie naar Canada.

hebben t. d. p. aandacht gevraagd voor de be- nissen van den heer H. M. Hennequin, die zich in land beijverde om landgenooten tot emigratie Canada aan te sporen. Nu de heer Chr. Smith, pre- van 't Netherlands Colonization Bureau Saska- Saskatchewan, het zich tot plicht acht in de Ned. op te komen tegen eenige der door den heer Hen- gedane mededeelingen, meenen wij aan zijn en hier ook 't een en ander te moeten ontlee- wij herinneren er hierbij tevens aan, dat wij aan den heer Hennequin verstrekte gegevens, den wsten aansluiten om, alvorens iets te ondernemen, te gaan inwinnen op het Ned. Informatiebureau landverhuizing, Bezuidenhout 97, den Haag. Dezen herhalen wij voor wie wenscht te weten, in hoe- de nu van twee zijden uit Canada gekomen in- den waarde is te hechten.

Heer Smith dan schrijft o.m.:

Heer H. M. Hennequin schijnt zich in Holland venen te hebben als de secretaris van de Holland- kolonie hier — laat mij u zeggen dat zulk een die hier geheel onbekend is. Hij is secretaris van de and Colonization Board for Saskatchewan, een atie, welke geheel en al dependant is aan de an Pacific Spoorweg-Mij. Aanvankelijk was deze door mij georganiseerd, doch daar de Heeren Kenst en Hennequin liever de belangen van de R. dan die der Hollandsche emigranten schenen en behartigen, nam ik ontslag uit het bestuur en eerde ik het Nederlandsch Kolonisatie Kantoor (lands Colonization Bureau).

beste voorstellingen zijn ook gemaakt ten opzichte maatschappelijke positie, welke sommigen zijner stuursleden hier bekleeden.

hun organisatie onder strikt toezicht staat van adeesche gouvernement, is geheel bezijden de id, daar het Canadeesche gouvernement geen aent op de kolonisatie-organisaties.

verre de consul-generaal te Montreal, de heer ester, strikt toezicht uitoefent over des heeren isatie, is mij niet bekend, doch het staat zeer ifelen. Indien door den Ned. consulairen dienst invloed zou worden uitgeoefend, dan zou zulks uit Montreal, doch uit Winnipeg worden ge- welke laatste plaats 48 uur reizen dichter bij is.

eden, waarom de Holland Colonization Board for hewan indertijd werd opgericht, was niet, wijl de nabij zijnde consul meer dan 400 mijlen van hier werd was, doch uitsluitend en alleen, omdat vele angekomenen over de behandeling der spoorweg- tie-systemen te klagen hadden en ook dat velen komen zijn, die ofschoon hun werk was beloofd, gekregen hebben en zoodoende, in een vreemd angekomen, de taal vrijwel niet machtig, hulpe- ren.

alleen, dat al de kosten van de organisatie van Board door de C. P. R. betaald worden, doch of meer bestuursleden komen op de betaal- salarissen voor. Betaalde de C. P. R. ook niet naar Holland voor den heer Hennequin en wordt alleen gedaan voor het welzijn der emigranten?

Nederlandsch Kolonisatie Kantoor te Saskatoon allen en uitsluitend uit in Holland geboren ers, die door vrijwillige bijdragen in de kosten kenloor voorzien. Het heeft aan geen enkele onderneming eenige financiële verplichting“.

Ingezonden.

Aan de Redactie van het Koloniaal Weekblad te 's-Gravenhage.

Zeer geachte Redactie,
 nummers van Uw blad van 18 Febr. v.v. wor- uittreksels uit de Chineseche pers artikelen nomen uit het blad „Perniagaan“, waarin be- ringen gegeven worden, die het werk raken, dat Zending's Vereeniging doet op Java. Ik begrijp U over dergelijke uittreksels niet steeds een en wisseling in Uw blad kunt toestaan, maar ditmaal, zeker tegen Uw bedoeling, verkeerde elingen hebt helpen verspreiden, zult U mij niet

Registerij „De Korenbloem“

WED. G. BOLAND
 Wespstein 1 - Den Haag - Tel. 35516
 beste adres voor Spécialité's, Parfumeriën, Toilet- en, Gummi, Bed-, Wagen- en Wiegzeilen, Badmutsen en Schoenweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur gesorteerd in Yardley-artikelen. Wijn-Depôt „Electrolux“ te huur à 25 ct per uur, 8 uur f 1.50 Thuisbezorgen zonder prijsverhooging.

CASSA MARIS
 Bedden- en Meubelmagazijn
 NEPTUNUSSTRAAT 76-78
 DEN HAAG 5193

Vakkundig Reparatie-Atelier
 voor Stoffeederij,
 Bedden, Matrassen en Markiezen

MEVR. D. M. VON LÜTZOW-BOUSCHE
 PIANO-LEERARES

Onderwijs- en Solo-Diploma's van het Kon.
 Conservatorium voor Muziek te 's-Gravenhage

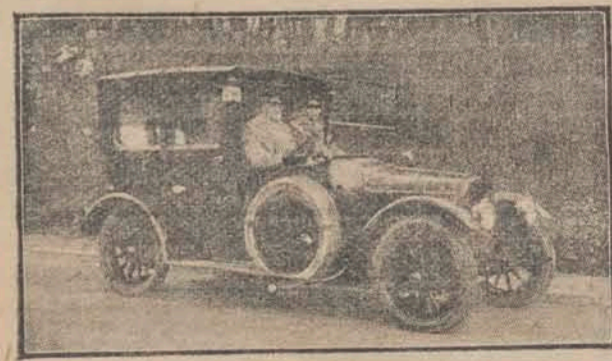
THOMSONPLEIN 28 -- DEN HAAG
 TELEFOON 31342 5268

Het soliedst adres
 voor Electriche benodigdheden
 en Installeren van electriche
 geleidingen, is

M. A. VROLIJK
 Thomsonlaan 41 Telef. 35618
 'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen. 5169

J. HENNING Stalhouderij en Autogarage **DEN HAAG**
 Hugo de Grootstraat 2 en 4 Telefoon 32330

Speetaal ingericht voor levering van eerste klas Trouw-Automobielen en eerste klas Trouw-Rijtuigen 5193
 LUXE VERHUUR CIVIELE PRIJZEN

GEOPEND

MAISON VERBAAN
 MODERNE DAMESKAPSALON
 MASSAGE - MANICURE - PEDICURE 5283

PR. MAURITSPLEIN 21 - DEN HAAG

TE KIJKDUIN 6269

huurt men in prijzen vanaf f 600.— per jaar
EEN MOOI, VRIJLANDHUIS
 Verbinding Kijkduin-Groenmarkt van 7.15 v.m. tot 12.10 n.m.
 Inl. Marconistraat 39, Tel. 31652 en te Kijkduin

gaan, voordat zij in de vacuumpannen worden ingedikt, om vervolgens den toevoorders een denkbeeld te geven hoe deze ingedikte specie in de centrifuges tot witsuiker wordt vervaardigd.

Hij liet ons daarop zien aan welke gevaren de suikerindustrie is blootgesteld door hevige natuurkrachten, vooral door bandjirs, ontstaan door plotseling opkomende zware regens in het gebergte en maakte grooten indruk door de mededeeling hoe de energie van al die Europeesche en Inlandsche werkers in de suikerindustrie de door dergelijke calamiteiten toegebrachte schade binnen korten tijd weer wist te herstellen.

Na de pauze werd het een en ander verteld en met lichtbeelden toegelicht uit het leven van den geëm-ployeerde bij de suikerindustrie en werd er vooral de aandacht op gevestigd hoe de Europeesche vrouw een weldoende wezen is geworden voor de samenleving op de kleine Europeesche kolonie, die een suikerfabriek in de binnenlanden van Java is geworden. Hoe zij — terwijl hare echtgenooten een inspannenden arbeid in en buiten de fabriek verrichten, waarbij van een achturigen werkdag geen sprake is — de huiselijke gezelligheid bevordert, de kinderen de eerste beginselen van onderwijs bijbrengt, de bloemen in den tuin en het pluimvee verzorgt. Ten slotte liet de inleider ons zien eenige mooie plaatjes van Javaansche berglandschappen, waar de geëm-ployeerden, na harden arbeid in de warme laaglanden, gedurende hunne vacantiédagen geest en lichaam kunnen oprfrischen in de koele berg-natuur.

De Voorzitter bedankte den Heer Neurdenburg met eenige goedgekozen woorden voor zijn interessante en herhaaldelijk door applaus onderbroken voordracht.

Groote belangstelling werd er betoond voor de Serimpi-dansen, uitgevoerd vóór en na de pauze door Siti Sundari (Mej. G. Weber uit Bussum), die, begeleid door eenige Javaansche slag-muziek-instrumenten, ons eerst een pijl- en boogdans en vervolgens een religieusen dans te genieten gaf.

Onder ademlooze stilte kwam het danseresje statig op de tonen van een soort van bedoeg als een onaandoenlijk godenstatuë aanschrijden en brengt onder onbegrijpelijke rust neerzittend haar devoot sembah-gebaar.

Dan plotseling klinken de heldere en melodieuze geluiden van het slag-instrument, de bonang, en het wезente verheft zich onbewogen gebarend.

De sluiers wuiven golvend dan links dan rechts, volgend de loome, doch uiterst gracieuse arm- en korte polsbewegingen. En dan die prachtige gebaren met die zoo fragile handjes, die zich nerveus trillend weten te vervormen tot vreemdsoortige figuren, gelijk bloemen op door een zachten wind bewogen stelen, die afweerbewegingen tegen het dreigend gevaar in den strijd tegen de hemelnimf, die nauwelijks zichtbare glijding der rhythmisch bewegende smalle voetjes...

Het was gestyleerde kunst, voor velen een openbaring, voor allen een groot genot, voor welk genot een warm en dankbaar applaus uit de zaal weerklonk. Een tuil voorjaarskinderen beloofde de kunstenaar voor de haast niet eindigende indrukken van schoonheid, die de wegblijvers — helaas velen — tot hun na-deel hebben gemist.

E. H. BERGSMA,
 Secretaris.

Afdeeling Apeldoorn.

Op Dinsdagavond 30 Maart, 8 uur precies, FILM-VOORSTELLING in het Minerva-Theater.

1. Met de Patria van Rotterdam naar Tandjong Priok.
 2. Het leven in de dessa.
 3. Vulkanen.
 4. Vogelnestjes zoeken (en een schitterende toegift).
- Leden en begunstigers + 2 introducées à f 0.30, alle anderen f 0.60 (pl. bel. inbegrepen).
 Plaatsbespreken aanbevolen.

Voor het Bestuur,
 De Secretaris,
 J. C. BAARS, Lammerweg 3.

Afdeeling Amsterdam.

De demonstratie van de Sumatra-film is, zooals de leden van onze Afdeeling wel bemerkt zullen hebben, niet doorgegaan.

Op de door ons verzonden berichtkaarten hebben wij 15 (zegge vijftien) aanvragen gekregen voor een totaal van 60 plaatsen.

Gepantserde Hut- en Ruimkoffel
 in alle maten
 TEVE'S REPARATIE-INRICHTING
 Speciaalhuis in alle soorten Honden-artikelen
 Honden-broed en -geneesmiddelen
WILH. TOONEN - DEN HAAG
 3 GOUDSBLOEMLAAN t/o Postkanloor

Toch laten wij den moed niet zakken, gaan doe te trachten iets goeds voor onze leden tot stand te gen. Zoo zijn wij in overleg getreden met de Directie van het bekende Central-Theater in de Amstelstraat. Zij is bereid op een der Zaterdagmiddagen in haar theater een Indische kunst-matinée te geven, bestaande uit dansen door R. M. Jodjana en een voorstelling door R. S. Hardjodiringgo.

Leden van onze Vereeniging kunnen tegen den van f 1.— en van f 2.— (Loge en Beignoires) kunstmatinée met hun introducés bijwonen.

Waar deze middag alleen bij voldoende deelname kan doorgaan, hoopt ondergeteekende tijdig een aantal aanvragen voor plaatsen te mogen ontvangen.

L. D. PETIT,
 Saxenburgstraat
 Telefoon 22490

Afdeeling 's-Gravenhage.

Mededeeling, dat op 31 Maart e.k., des namiddags 2 1/2 u., door de afdeeling den Haag dezer Vereeniging en de Directie van het Trianon-theater, Prinsestraat, een filmvoorstelling zal gegeven worden:

Dwars door Sumatra.

Met het oog op het beperkt aantal plaatsen beschikbaar is, zal, zoolang de voorraad strekt, aan lid twee toegangskarten worden uitgereikt, verbaard aan het Secretariaat der Vereeniging, Heulstraat 17, en aan dat der afdeeling, Jacob Hopstraat 12.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

De nieuwe ledenlijst der Vereeniging „Oost en West“ (een boekje van ruim 100 blz. druks) is verkregen aan het Secretariaat, Heulstraat 17, Den Haag, f 3.— franco per post.

H.H. Secretarissen der afdeelingen Arnhem, Haag, Leiden, Rotterdam en Utrecht worden verzocht om bij eventuele uitvoeringen een uitgangskart te zenden aan de ter plaatse gevestigde der Vereeniging Suriname, welke als zoodanig van Oost en West. Voor de namen en adressen leden raadplege men de lijst in het K. W. Januari 1926, No. 3.

Van de Redactie.

In het Kol. Weekbl. van 24 Dec. 1925 schreef „nisticos“ een artikel, o.m. in verband met het procedé-Van der Jagt (cocosvezelvraagstuk). Dit artikel en noemde het „tendentieus“, eene kwade klaring van de beteekenis, niet kon vereenigen.

Het door hem in verband daarmee de Indische aangeboden zeer uitvoerig stuk, werd door de redactie niet geplaatst, waarna de schr. zich tot ons met verzoek het in het K. W. op te nemen.

Hoewel wij ons met inhoud en strekking van de weer volkomen vereenigen, kunnen wij tot ons aan het verlangen van „Colonisticos“ niet voldoen verband met de in ons blad beschikbare plaats.

Intusschen houden wij het artikel eenigen tijd der onze berusting, teneinde belangstellenden geheid te geven van den inhoud kennis te nemen.

Van het Informatie-Bureau

INDISCHE VERLOFGANGERS.

- J. A. C. Ch. W. Mooyen, machinist 1e klasse bij baggerbedrijf te Semarang, Archimedesstraat 6, Haag.
- H. W. van Gelder, hoofd van het Centraal Reglement Bureau bij de Staatsspoor- en Tramwegen, 2e Meulenlaan 3 te Bussum.
- Mej. M. C. Soumokol, 1e klerke bij de Staatsspoor Tramwegen, p/a. Wed. J. C. Toorop, Gendriestraat 44 te Zandvoort; m. i. v. 1 April 1926.
- J. E. H. Bolland, onderwijzer 1e klasse bij het baar Europeesch Lager Onderwijs, Dr. Joh. Duin en Dal, Hoogeweg, Zandvoort.
- G. Gerlach, assistent-resident ter beschikking van Gouverneur van Sumatra's Westkust, Groot ginnelaan 105 te 's-Gravenhage.

Boomkwekerij JOH. KRAAYENB
SOESTDIJK

Adviezen
 Plannen
 Begrootingen

5146
 Geïllustr. Prijscourant gratis op aanvraag

J. VAN DER WAL
DAMES- en HEERENKLEEDERMAKER
PAUL KRUGERLAAN 22, DEN HAAG.
UITGEBREIDE COLLECTIE STALEN.
BILLIJKE PRIJZEN.

P. Brouwer, onderwijzer 2e klasse bij het Openbaar Europeesch Lager Onderwijs, Obrechtstraat 179, Den Haag.
 A. B. Masthoff, controleur bij den Pandhuisdienst te Poerbolinggo, Columbusstraat 112, 's-Gravenhage.
 J. W. Best, medisch leeraar bij de Nederlandsch-Indische artsenschool te Soerabaja, p/a. Mr. J. Duranc, Laan van Meerdervoort 264, 's-Gravenhage.
 Th. van Rosse, hoofdingenieur, directeur der haven van Soerabaja, p/a. Mevr. E. Eilbracht, Prins Mauritslaan 108 te 's-Gravenhage.
 Oppendoes, opziener van Scheepsbouw bij het Marine Etablissement te Soerabaja, Commelinstr. 13 II, Amsterdam.
 Overbeek, vendumeester 1ste klasse bij het venduantoor te Soerabaja, Pension Garnier, Boulevard Gambetta 42, Nice; na 7 April 1926: p/a. familie Müller, Regentesselaan 138 te 's-Gravenhage.

BESTEMD VOOR UITZENDING NAAR:
Nederl.-Indië:
 A. F. de Groot, ingenieur 3e klasse bij den Waterstaat en 's Lands B.O.W., Hazekamp 2, Zutphen.
 C. Bongers, leeraar bij het Openbaar Middelbaar Onderwijs, Kepplerstraat 258, 's-Gravenhage.
 O. J. van Leeuwen, onderwijzer 2e klasse bij het Openbaar Europeesch Lager Onderwijs, Valkenburgscheweg 13 te Katwijk a/d. Rijn.
 Kloth, Vliegtuigmaker 2e klasse bij de Luchtvaartafdeeling van het leger, Nieuwstraat G 221 I, Middelburg.
MET PENSIOEN.
 H. G. Harloff, voorzitter Algemeene Rekenkamer, Statenlaan 76 te 's-Gravenhage.
 C. Schadee, assistent-resident, p/a. Nederlandsche Handel Maatschappij, 's-Gravenhage.

Apotheek M. L. ADAMA
 Bezuidenhout III - DEN HAAG - Telef. 70366
 Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
 Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
 MINERALE WATEREN 5148
 Binnen- en Buitenlandsche
 Verpakte Geneesmiddelen

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN STAATSDIENST EN VOOR 'S LANDS DIENST IN CURAÇAO.
 Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging.
 10. Uitzending voor den Nederlandsch-Indischen Staatsdienst:
 a. onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs, in het bezit der hoofdkate;
 b. leeraar (leerares) M. O. Nederlandsch (doctoren of doctorandi Ned. letteren genieten de voorkeur);
 c. leeraar (leerares) M. O. Fransche taal (volledig bevoegd)
 d. leeraar (leerares) M. O. Duitse taal (volledig bevoegd);
 e. leeraar (leerares) M. O. Engelsche taal (volledig bevoegd);
 f. Gouvernementsarts bij den dienst der volksgezondheid (dienstverband 3 of 5 jaren);
 g. vrouwelijke Gouvernementsarts bij den dienst der volksgezondheid (dienstverband 3 jaren);
 h. officier van gezondheid 2de klasse (in vasten en tijdelijken dienst).
 20. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao:
 a. 2 hoofdonderwijzers;
 b. 2 hoofdonderwijzeressen;
 Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Ministerie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeeling A B (voor de betrekkingen, genoemd onder 10.) en tot de 10e afdeling (voor de betrekkingen onder 20.).

Mutatiestaat van 17 tot 24 Maart.

Nieuwe Leden:
 Geïntroduceerd door:
 E. de Crane, Rotterdam, Henegouwerlaan 8a f 5
 C. B. E. Suringar, Rotterdam, G. W. Burgerlaan 16. f 5
 C. Hoogewerff, Rotterdam, Vredeshofweg 34. f 5
 Jongbloed, Student, te Joure (Fr.). f 2.50
 Prins, Ind. Jur. Cand., Leiden, Oegstgeesterlaan 49. f 2.50
 Verburg, Utrecht, Jan van Scorelstraat 76. f 5
 Swaluë, Ambtenaar bij de Rijkswaterstaat, Zwolle, Lianastraat 43. f 5
 van der Velde, Referendaris Dep. B. O. W., Den Haag, Loosduinsche Kade 398. f 5
 Francis, Den Haag, Populiersstraat 97. f 5
 Sayers, Den Haag, Raamweg 13. f 5
 Schior, Leeraar R. H. B. S., Amersfoort, Pieterlaan 48. f 5
 van Riemsdijk, Directeur Filiaal Amsterdamsche Bank, Amersfoort, Utrechtsche Weg 134. f 5
 van den Berg, Inspecteur Raad van Arbeid, Amersfoort, Johan v. Oldenbarneveltlaan 10. f 5
 Schluter, Administrateur s.f. „Balapoelang”, Halte Balapoelang S. C. S., Tegal. f 5
 Lilipalij, Regent van Ihamahoe, Postkantoor te Saparoea (Gouv. Amboina). f 5
 den heer J. L. Hannusama te Saparoea.

Afschrijven:
 J. P. Trap, Leiden, Papengracht 30.
Adresveranderingen:
 Vrijen-Vereeniging, van: Oegstgeest, Emmalaan 53, naar: Leiden, Hooigracht 3.
 Martens, 1e Werktuigkundige bij de Gouv. Marine, Amsterdam, van: Wolvenstraat 24 naar: 3de Helmersstraat 34 I.
 V. Vorderman, Gep. O.-I. Ambtenaar, Den Haag, van: Sluiterstraat 27 naar: Zuidwal 93.
 Beijer, Den Haag, van: Hotel Pomona naar: Laan Meerdervoort 34 I.
 Monod de Froideville, Controleur B.B., Den Haag, van: Archimedesstraat 62 naar: Wattstraat 10.
 Bank, thans Den Haag, Stadhouderslaan 107.
 van Waardenburg, thans Den Haag, Frankenslaan 12.
 Wolterbeek, Ingenieur bij de Rijkswaterstaat, thans Zutphen, Deventerweg 121.
 Schlach, Ass.-Resident, van: Padang naar: Den Haag, van: Hertoginnelaan 105. f 5.

Onthoud dit. Cadeau voor de Kinderen

geven wij iederen Zaterdag en Woensdag **BALONNEN**, bij inkoop boven de **Twee Gulden**.
 Laat U niet misleiden en overtuigt U van onze prima kwaliteiten en lage prijzen. Alhoewel het niet onze gewoonte is met prijzen te announceeren doen wij dezen keer een enkele greep uit onze vele artikelen.
 Dameskousen vanaf 35 ct., in alle kleuren, Heerensokken vanaf 25 ct., in alle kleuren, Kinderkousen vanaf 25 ct., per paar. Onze uitgebreide collectie Lingerie is onnoemelijk hier weer te geven. Wij leveren U een prima Dameshemd voor 79 ct., Damespantalone 98 ct., Dames-directoires, alle kleuren, 65 ct., Tricot Dames-combination slecht f 1.49, Dames-Camisoles vanaf 35 ct., Kinder-directoires spot goedkoop, vanaf 29 ct., Kinderhemdjes, -Pantalone, -Combinations, -Schortjes, Jongens Sporthemden. Al deze artikelen in een uitgebreide sortering. Extra aanbieding deze week in Heeren-Overhemden, nieuwste dessins f 2.25, Dames-, Heeren- en Kinder-Pyama's, Gymmi Damesschoenen f 1.39. Ziet onze Etalage's. Kleedjes zeldzaam voordelig.

MAGAZIJN „DAHEEMA”,
WITTE DE WITHSTRAAT 95a - DEN HAAG
 hoek van Diemenstraat, halve lijn 5.

VOETLIJDERS
 Onze SPECIALE modellen **SCHOEISEL**
 voor zeer gevoelige en afwijkende voeten

en onze groote sortering **VOETHULPMIDDELEN** kunnen ook **U** helpen
D. HESS & ZN
 Heerenstraat 12 B, Den Haag
 Vraagt gratis Brochure.
 Aparte Salon voor Voetbehandeling, Pedicure, enz.

De kunst van Adverteeren

Als de vertegenwoordiger van een zaak zich bepaalt tot het afgeven van een visitekaartje en dan heen gaat, zal hij zeker geen orders krijgen. Daarvoor is noodig, dat hij den menschen iets vertelt, hen overtuigt, dat zijn artikelen beter zijn dan andere en waarom.
 Uw Advertentie moet niet slechts een visitekaartje zijn, doch den lezers iets mededeelen, hen overtuigen, dat zij bij U beter bediend worden dan bij uw concurrenten.

ZIJT GIJ ABONNEE ?

van het rijk geïllustreerde en op zwaar kunstdruk in dubbeltoon-inkt gedrukte Maandblad
NEDERLANDSCH-INDIË OUD EN NIEUW
 Zoo niet, vraagt dan gratis proefnummer aan bij de Administratie
 Prijs per jaargang f 20.— te voldoen in halfjaarlijksche termijnen van f 10.—
 Jaargang IX (Mei 1924—1925) bevatte o.a. bijdragen van: Dr. H. P. Berlage, Prof. T. J. Bezemer, B. P. Bremmer, Prof. Dr. Karl Döhning, Anne Hallema, Dr. F. W. T. Hunger, S. Kalf, Prof. Dr. N. J. Krom, W. O. J. Nieuwenkamp, Joh. F. Snelleman, V. I. van de Wall, Dr. P. Wirz, Dr. Karl With e.a., benevens talrijke boekbesprekingen.
DRUKKERIJ TEN HAGEN
 NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

Maagsche Steenkolen Mij v/h J. KEMPS
HOFLEVERANCIER
 Hoofdkantoor Z.-O. BUITENSLAGEL 170 - Telef. No. 72180.
 Alle soorten prima kwaliteit brandstoffen.
PRIJSCOURANT OP AANVRAGE.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

**Vleeschhouwerij en Spekslagerij
 annex Fijne Vleeschwaren**
 Danckertstraat 62 hoek 2de Sweelinckstraat
 DEN HAAG - TEL. 35975
 Levert uitsluitend eerste kwaliteit
 versch RUND-, KALFS- en VARKENSVLEESCH
 tegen sterk concurrerende prijzen.
 5019 Aanbevelend: C. D. WESTPHAL.

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Te . 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.
 BALARTIKELN. 5022

**EEN VERSTANDIG
 ZAKENMAN**
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie,
 kundig personeel, een net ingericht kantoor, om
 zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen,
 Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op
 zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil
 maken. Danvo zorgt hij ook, dat zijn handels-
 drukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat
 betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reclamewerk moet er aantrekkelijk
 uitzien, want hij weet, dat slecht reclamewerk
 niet drukwerk, maar geen reclame zou zijn.
 Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker
 die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste
 van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat
 dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot
 hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een
 der beste drukkerijen van Den Haag: S
N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIËVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKE
 GERENOMMEERDE WIJNKELDE

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- en West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied personen van Indië komende of aankomende met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 's-Gravenhage, Telet. 14519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telet. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Inlichting te richten tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telet. No. 50248.

LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van personen, die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid verstrekkende als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.

BUREAU VOOR ADVI ZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de Heer J. Franco Mendes—Calisch en L. Kappeijne van de Coppello—Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2—4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.

Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de Heer MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ,
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen Werkkrachten en Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-I. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telefoon dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-I. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-islam. 5. De Suikerrijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandse dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
- Serie III.
- No. 5. Nederlanders in Indië.
 - 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen.
 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den hoofdbestuur der Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Zeebaboe's en Jonge
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl. Ind. van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 5015